

ANT

Haftalık Dergi • 25 Kasım 1969 • Sayı 152 • 125 Kuruş

**AYBAR'SIZ
AYBAR YÖNETİMİ!**

**SOSYALİSTLER
MÜCADELEYİ
SÜRDÜRMELİDİR**

TÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

Ölüme Karşı Yürüyüş

■ Vietnam Savaşı'nı protesto için geçen ayın ortasında yapılan büyük gösteriden bir ay sonra, Amerika'nın büyük kentlerinde «ölüme karşı yürüyüş» adı verilen üç gün süreli ikinci gösteri yapılmıştır. Washington'daki göstericiler kfilesinde yürüyüşler omuzları üzerinde Vietnam'da ölen askerlerden veya tahrip edilen köylerden birinin adı yazılı birer pankart taşımışlardır. Vietnam'da şimdiye kadar 40 bin asker öldüğüne göre, Beyaz Saray'ın önünden 40 bin gösterici geçmiştir. Bu arada kukla Vietnam Hükümeti'nin Washington'daki büyükelçiliğine hücum edilmiş, Amerikan Adalet Bakanlığı'na da Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin bayrağı çekilmiştir. Ankara'da Vietnam Savaşı'na karşı olan Amerikalıların yürüyüş yapmasını ise, bizim «kraldan çok kralcı» olan iktidarımız önlemiştir. Başkan Nixon, yürüyüşten bir gün önce yaptığı konuşmada Vietnam'da barışı sağlamak istediğini bildirmiştir. Ashında Nixon Vietnam'da savaşa son vermek değil, savaşı «Vietnamlaştırma» niyetindedir. Amerikan askerlerinin çok daha uzun süre Vietnam'da kalarak cinayetlerini sürdürecekleri muhakkaktır. Geçen 16 Mart'ta Son My Köyü'nde Amerikan askerlerinin 567 köylüyü katlettikleri de geçen hafta açıklanmıştır.

Sükan'ın İtibarı...

■ Sosyalistler hakkında emniyet servislerine arka arkaya raporlar düzenlettiren ve «Solcuların nefes alışlarını bile takip etmek»le övünen eski İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın AP içinde dahi politik itibarı kalmadığı, son komisyon seçimlerinde açıkça anlaşılmıştır. Millet Meclisi'nin 27 komisyonuna hangi AP milletvekillerinin gireceği parti grubunda tesbit edilmiştir. Bu defa kabineye giremeyen eski bakanların hepsi birer komisyonuna seçildiği halde, Sükan hiçbir komisyona aday gösterilmemiştir.

Libya'daki Üsler

■ Libya'daki yeni devrim hükümeti, Wheelus Üssü'ne bağlı Amerikan uçaklarının tatbikat yapmalarını veya manevralara katılmalarını kesinlikle yasaklamıştır. Bu karar, geçenlerde Wheelus Üssü'ne bağlı Amerikan uçaklarının Akdeniz'de İsrail birliklerinin de katıldığı bir manevrada görev almaları üzerine verilmiştir. Ayrıca Libya Dışişleri Bakanı Ruvayir, İnciliz ve Amerikan hükümetlerine birer nota vererek, Libya'daki tüm İnciliz ve Amerikan üslerinin boşaltılmasını istemiştir.

M.T.K.B. Kongresi

■ Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu'na bağlı sosyalist bir dernek olan Münih Türk Kültür Birliği'nin Kongresi kendi lokalinde yapılmıştır. Yanılan seçimlerde yönetim kuruluna Ali İnciliz, Hümet Köse, Hüseyin Diker, İlhan Karahel, Özcan Sağlam, Tamer Mete ve Yusuf Özer seçilmişlerdir. Yeni yönetim kurulu, Almanya'daki Türk işçilerinin eğitilmesini ve örgütlenmesini, diğer devrimci örgütlerle sıkı ilişki kurulmasını öngören bir program uygulamaktadır.

Kökden Beraat etti

■ Geçen yıl Ernesto Che Guevara'nın «Gerilla Günlük» kitabı üzerine Vatan Gazetesi'nde yazdığı bir eleştiriden dolayı hakkında «komünizm propagandası yantısı» iddiasıyla dava açılan Ufur Kökden, Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşması sonunda oyların birliğiyle beraat ettirilmiştir.

Tutuklandı

■ Trocki'den dilimize çevrilen ve toplatılan «Ekim Devrimi» kitabıyla ilgili olarak tutuklanan Ser Yavinevi Yönetmeni Bekir Harputlu, 141 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılmıştır. Ancak Harputlu'nun serbest bırakıldığı gün, aynı yayınevinin yayınladığı Georgi Dimitrov'un «Fasizme Karşı Birleşik Cephe» adlı kitabı toplatılmış ve kitabın çevirisi Ali Özer tutuklanmıştır. Öte yandan, gazeteci Necdet Onur da, Günaydın Gazetesi'nde Başbakan Demirel'in eşi Nazmiye Demirel hakkında yazdığı bir haberden dolayı Ankara'da tutuklanmıştır. Ayrıca, gazetenin sorumlu müdürü Rahmi Turan hakkında da gıyabi tutuklama kararı alınmıştır.

lik mot regimen i-Turkiel utlöste

ANN KOJAKT!

Alkılıç İngiliz ve İsveç basınında

Anayasayı ihlal suçundan mahkum oldukları halde anayasa değişikliği yapılarak eski DP'lilerin siyasi hakları iade edilmiş, buna karşılık sırf düşüncelerini bir gazete yarışmasında açıkladığı için 142 maddeden mahkum edilen Şadi Alkılıç demirparmaklıklar arkasında bırakılmıştır. Bir yazarın yıllardır hapishanede tutulmasına karşı dünya basınında kampanya devam etmektedir. Son olarak London Times, Kardeş Derneği Genel Başkanı Selma Ashworth'un, İsveç'in en yüksek tirajlı gazetelerinden Arbetet de, Barbro Karabuda'nın Alkılıç üzerine birer yazısını yayınlamışlardır.

Yeni İşçi Postası

■ Almanya'da yayınlanmakta olan Yeni İşçi Postası Gazetesi'nin Türkiye'ye sokulması bakanlar kurulu kararıyla yasaklanmıştır. Bilindiği gibi Avrupa'daki Türk toplumcuların daha önce yayınladığı İşçi Postası Gazetesi'nin de Türkiye'ye sokulması usulsüz olarak yasaklanmış, bunun üzerine Yeni İşçi Postası yayınlanmaya başlamıştır.

Öğretmene saldırı

■ TÖS Elazığ Şubesi Başkanı Erdal Altan, gece evine girerken dört bilinmeyen kişi tarafından yolu kesilmiş ve dövülmüştür. Erdal Altan'ın tüpüyle devrimci eylemlerinden ötürü yapılan bu kallesce saldırının faileri henüz yakalanmamıştır. Olay Elazığ'lı devrimciler arasında tepkiyle karşılanmış ve protesto edilmiştir.

Kabacalı evlendi

Yazı İşleri Müdürümüz Alpay Kabacalı, İstanbul Belediye Nikâh Salonu'nda yapılan bir törenle İffet Karabrahimoğlu ile evlenmiştir. Arkadaşlarımıza bundan böyle birlikte yürütecekleri mücadelelerinde başarılar dileriz.

Özel okul fiyaskos

■ Öğrencilerden genellikle 5 bin lira civarında ücret alan özel yüksek okullardaki başarı oranının resmi okullardan düşük olduğu, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan bir raporda açıklanmıştır. 1964 - 65 ders yılında özel okullara kaydolun 2.660 öğrenciden ancak 122'yi öğrenimini tamamlayabilmiştir. Bu, her 100 talebeden 46'sının mezun olduğunu göstermektedir. Oysa, aynı dönemde, devlet okullarında başarı oranı yüzde 66 olabilmektedir.

43 yıl mahkumiyet

■ İki Yunanlı kız öğrenci, Atina askeri mahkemesi tarafından 15 ve 17 yıl ağır hapis cezası almışlardır. Kallione Zembeliku 22 yaşındadır ve bir başka saboteur suçundan da 26 sene mahkumiyet almıştır. Margarita Yerali 23 yaşındadır ve o da başka bir suçtan ayrıca 10 yıl hapis cezası almıştır.

Gerilla lideri öldü

■ Brezilya'nın ünlü gerillacılarından Carlos Marighela'nın öldürülmesinden sonra yabancı firmalara ve verli işbirlikçilerine karşı gerilla faaliyetleri siddetlenmiştir. 5 Kasım'da Sao Paulo'da polisle çarpışırken vurulan ve az sonra ölen Marighela, geçenlerde Amerikan büyükelçisi Elbrick'i dağa kaldıran gerillacıların lideri idi. Gerilla liderini bir katolik papazı polislin tuzağına düşürmüştür. Arada sırada bu katolik papazı ile buluştuğu haberi polise ulaşınca, polis papazı tutuklanmış ve Marighela'yı yakalamak için yem olarak kullanmıştır.

Pentagon'un uzay ve silah oyunu

Geçtiğimiz hafta Amerika Birleşik Devletleri uzayda ikinci «aya seyahat» denemesini gerçekleştirenken Helsinki'de de Amerika ile Sovyetler Birliği arasında «Stratejik Nükleer Silahların Sınırlanması» görüşmelerine başlamışlardır. Konferansın amacı, iki ülke arasında istikrarlı ve yapıcı bir stratejik temas sağlamak, stratejik silah yarışına son vermek ve gerginliği gidermek, stratejik durumda meydana gelecek olan nükleer savaş önlemektir. Birbirle ilgisiz gibi görünse de, uzay seyahati ile bu konferans arasında köklü bir bağlantı vardır. Bugüne kadar stratejik silahların sınırlandırılması yolunda çeşitli temalar olmuş, fakat hepisi akamete uğramıştır. Temel neden, ancak silah sanayi ve ticareti sayesinde ayakta duran Amerikan ekonomisinin çökmesi endişesiyle Amerika'nın yapıcı bir tutum takınmamasıdır. Pentagonizm, bugüne dek bütün silahsızlanma çalışmalarını torpillemiştir. Ne var ki, son zamanlarda uzay yarışının şiddetlenmesi ve uzay harcamalarının artması Amerikan ekonomisine yeni bir imkan hazırlamış, bu yüzden silahsızlanma eğilimi kuvvetlenmeye başlamıştır. Apollo 12'den sonra geçen hafta uzaya gönderilen Apollo 12'nin astronotları Charles Conrad, Richard Gordon ve Alan Bean, Amerikan ekonomisini ayakta tutmak üzere görevlendirilmiş bir nevi «uzay fedaileridir». Ancak bütün bu uzay çalışmalarına rağmen Amerikan silah tröstlerini silahlanmadan vazgeçirmenin ve Pentagonizm'i silahsızlanmaya razı etmenin pek o kadar da kolay olmayacağı kanaati umumdur. Bu bakımdan Amerikan silah tröstleri ve Pentagon'u tam bir silahlanmaya «evet» diyebilmeleri için Cape Kennedy'den daha birçok astronotun uzayda seyahate çıkmaları gerekecektir.

Taylan Özgür hakkında

■ İki ay önce Beyazıt Meydanı'nda polis tarafından tabanca ile öldürülen Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencilerinden Taylan Özgür'ün babası Hasan Özgür, savcılığa başvurarak yeni bazı iddialarda bulunmuştur. Hasan Özgür, «Oğlum saat 12.15'te vurulduğu halde, saat 14'te hastaneye götürülmüştür. İki saat nerede kalmıştır? Ben yakında olayla ilgili bazı şahısların adlarını size bildireceğim» demiştir. Hasan Özgür, «Açılacak olan davada 15 gönüllü avukatın müdahil avukat olarak duruşmaya katılacağı, ayrıca Taylan'ın ölümünün ikinci ayına rastlayan 23 Kasım günü gençlerin bir toplantı yapacağını» bildirmiştir.

İşçinin Tiyatrosu

■ İşçinin Tiyatrosu'nun tiyatro kursları başlamıştır. İlk elemelerden sonra 70 kişilik bir öğrenci kadrosuyla teorik kurslara başlayan tiyatro, aynı zamanda Grevler ve Vatan Yahut Amerika adlı sahne ve sokak oyunlarının çalışmasına da başlayacaktır. Çalışmalar üç ekip halinde sürdürülecektir. Bunun yanında Can Yücel'in çevirdiği Peter Weiss'in «Salozun Türküsü» oyunu üzerine Can Yücel'in de katılımıyla bir laboratuvar çalışması yapılacak ve oyun bir süre sonra halka sunulacaktır. Oyunların mask ve dekorlarını Kuzgun Acar hazırlayacak, yönetmenliğini de Mehmet Ulusoy yapacaktır.

Komando yargılandı

■ Fuar'daki İsrailli pavyonunu havaya uçurmak isterken saatli bombanın elinde patlaması sonucu ölen Abdülfettah Silmi'nin Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'ne mensup arkadaşı Ömer Hamman'ın duruşmasına İzmir'de devam edilmiştir. Duruşmaya savunma tanığı olarak Ürdün'den gelen üç komando, Ömer Gürman, Munzir Mahmut ve Ali Yasin ifadelerinde şöyle demişlerdir: «Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi üyelerinden olan Silmi'nin Ürdün'de annesi ve babası öldürülmüştür. Bunun üzerine gönüllü olarak ortaya çıkan Silmi, orada sıkı bir eğitimden geçirilmiş ve İzmir'e gönderilmiştir. Silmi'nin bütün görevi, Fuar'daki İsrailli pavyonunu havaya uçurmak. Ömer Hamman'ın bunda hiçbir suçu yoktur. Sadece Silmi'nin yanına arkadaş olarak gelmiştir.» Şahit komandolar, ayrıca beraberlerinde şehit komando Silmi için Arapça bir bildiri de getirerek dağıtmışlardır.

Protesto ettiler

■ Giresun'un Görele İlçesi'nde Atatürk büstünün kırılması üzerine Ortaokul ve ilkököl öğretmenlerinden Ali Nazlı, Cemal Akyıldırım, Nazım Sarıtaç, İsmail Kosa, Alim Coşar, Mehmet Öztürk, Rahmi Bilici, İskender Yıldırım, Kasım Akıl, Nabi Yıldız bir bildiri yayımlayarak irtica ve onun ardındaki emperyalizmi takbih etmişlerdir.

Sunay Rusyadan döndü

■ Cumhurbaşkanı Sunay'ın Sovyetler Birliği gezisi, iki ülke arasındaki ilişkilerde önemli bir değişiklik kaydedilmeden sona ermiştir. Geziye katılan bir gazetecinin belirttiğine göre, Sovyetler'in ilişkileri «iyi komşuluk»tan da ötede «yakın dostluk» haline getirmeğe çalışmalarına rağmen Türk heyeti temasları baştan sona kadar ihtiyatlı ve Batılı patronları kızdırmayacak şekilde yürütülmüştür. Atatürk filmi'nin Ankara televizyonunda gösterilmesinin engellenmesinden sonra Sunay'ın gezisine ait televizyon filmine de MİT tarafından «komünizm propagandası» iddiasıyla el konulması, iyi ilişkileri zedeleyecek yeni bir skandal olmuştur.

Necdet Onur olayı

■ Demirel'in eşi hakkında yazdığı bir haberden dolayı, derhal tutuklanan Günaydın Gazetesi Ankara Muhabiri Necdet Onur'un arabası da meçhul şahıslar tarafından gece yarısı yakılmıştır. Bir gazetecinin, suçu sabit olmadan tutuklanmasını, ayrıca can ve mal güvenliğinin tehlikeye düşürülmüş olmasını Ankara Gazeteciler Cemiyeti bildiri yayımlayarak protesto etmiştir. Bilindiği gibi, Necdet Onur evvelce de Turizm Bakanı Kültür'ün eşi hakkında verdiği bir haberden dolayı tutuklanmıştı. O zaman da belirttiğimiz gibi, bir gazetecinin, suçu sabit olmadan tutuklanması, basın özgürlüğüne indirilmiş ağır bir darbedir.

Tek muhalefet cephesi !

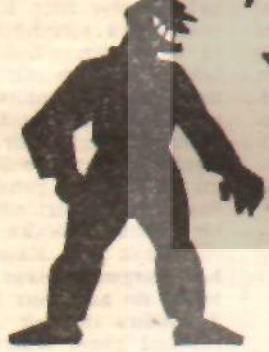
TİP Genel Yönetim Kurulu, haftalardan beri süregelen uyarılara ve teşkattan gelen baskılara rağmen kendisinden beklenen tarihi görevi yerine getirememiş, Aybar'ın küçük burjuva oyunlarına alet olarak partide bu defa «Aybarsız Aybar yönetimi»ni egemen kılmıştır. Partinin dokuz yıllık mücadele sonunda sürüklendiği çıkmazın ve hele özellikle son seçim hezimeti'nin hesabını vermesi gereken Aybar, gerçekten büyük bir ustalıklı sanık sandalyesini bir tekmede devirerek kendisini her türlü sorumluluktan sıyrımış ve saçı koltuğuna kurularak muarızlarına karşı saldırıya geçmiştir. Aybar'ın saldırılarını, sosyalizmin bilimi ışığında tartışmak ve cevaplandırmak gereksizdir, çünkü bunlar gerçek bir sosyalistin tutarlı beyanları değil, ancak faşist bir devletin savcısına yakışacak bezeyanlardır. Genel Yönetim Kurulu'nda ve basın toplantısında yaptığı açıklamalarda Aybar bütün muarızlarını ceberrüt, zalim, halka düşman, anayasaya düşman, demokrasiye düşman olmakla suçlamış, a- çıkçası hakim çevrelere jurnallemiştir. Bu jurnaller burjuva basınının gerektiği şekilde değerlendirilmiş, Aybar'a da hakettiği prim ve icazet verilmiştir. Aybar, genel başkanlık görevinden, muarızlarına karşı mücadeleye daha rahat devam edebilmek için ayrıldığını söylemektedir. Büyük Kongre'de tekrar genel başkanlığa oynayacağını da açıkladığına göre, genel başkanlık sorumluluğundan uzak bulunduğu önmüzdeki üç dört aylık dönemde Aybar'ın, muarızlarını tasfiye etmek için, Faruk Sükan'a taş çıkartacak dosyalar açması, kimlerin dış merkezlerden emir aldıklarını, halka zulmetme planları hazırladıklarını (!) isim isim açıklamaları da sürpriz olmalıdır.

HEMEN teslim edelim ki, Aybar'ın Türkiye sosyalist hareketinde önemli bir yeri vardır. Bir sosyalist örgütün halkoyunda meşruiyet kazanması için uzun süre mücadele etmiş ve bunda da oldukça büyük başarı göstermiştir. Ancak, sosyalist hareketler, kişilerle kaim değildir. Hareket geliştikçe, o gelişmeye ayak uyduramayan kişilerin tasfiye olması gayet doğaldır. Türkiye'de sosyalist hareket de, sosyalizmin bilimini Aybar'ın konuşmalarından değil, asıl kaynaklarından öğrenen militanların yetiştirilmesi ve zorlamasıyla, Aybar'ın düşüncesini ve çapını aşmıştır. Aybar bu gelişmeye ayak uyduramadığı içindir ki, tasfiye olmamak için, «gülyüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm» maskesi altında taze güçleri tasfiye etmek üzere suçlamalara başlamıştır. Evvelce de belirttiğimiz gibi, Türkiye'de sosyalist hareketin gelişmesini frenlemek üzere emperyalizmin, kapitalizmin, gövnenizmin ve siyonizmin partinin kilit noktalarına adanmış sokmamış olması düşünülemezdi. Nitekim bilimsel sosyalizm doğrultusunda gelişme görüldüğü görülmez bu unsurlar da derhal Aybar'ın çevresini sararak «gülyüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm» havarisi kesilmişler, Aybar'ın muarızlarına ipe sapa gelmez isnadlarla kara çalmaya başlamışlardır. Bütün eksikliklerine rağmen 1968 Büyük Kongresi'ne kadarki çalışmalarıyla parti tarihinde önemli bir yer işgal eden ve tüm sosyalistler tarafından desteklenen Aybar, o tarihten sonra sosyalist hareket için bir ayakbağı, hattâ egemen sınıflar hesabına kullanılan tehlikeli bir unsur haline gelmiştir.

BU çıplak gerçeğe rağmen TİP Genel Yönetim Kurulu'nun büyük çoğunluğu, ne yazık ki, hâlâ Aybar'la aynı safta görünmektedir. Bunda hiç şüphe yok ki, emperyalizmin, kapitalizmin, sovenizmin ve siyonizmin «gülyüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm» sarmasından yana etkili propaganda çalışmalarını büyük rolü vardır. Ancak, hiç şüphe yok ki, kastedilen sosyalizm, emekçilere değil, kapitalizme ve onun destekçilerine «gülyüzlü» gösteren bir sosyalizmdir. Hakim çevrelere güler yüz gösteren ve o çevrelerce alkışlanan bir sosyalizmin emekçilere ne derecede yar olabileceğini en iyi takdir edecek olanlar, yine emekçilerdir. Bu itibarla, TİP bünyesindeki gerçek sosyalistler, Aybar oportünizmine karşı tek cephe kurmak ve parti içindeki her türlü sapmaya karşı amansız bir mücadele vermek zorundadırlar. Bugüne kadar Aybar karşısında çeşit çeşit hizipler doğmuş, oportünizm bu bölünmeden yararlanarak parti içinde dalbudak sarmıştır. Artık çeşitli hizipler yok; bir yanda oportünistler, işbirlikçiler, diğer yanda sosyalistler olmak üzere iki cephe vardır. Oportünizme karşı sosyalistlerin tek cephede birleşmesini kabul etmeyenler, bölücük yapımlar da, giderek Aybar oportünizminin müttefiki, hattâ unsurları haline gelecektir. Tüm sosyalistler tek cephede birleşerek Aybarcılığı büyük kongrede kesin yenilgiye uğratmak üzere şimdiden ilçe ve il kongrelerinde amansız savaşa girmeli, tek muhalefet cephesi kurmalıdır.

• GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

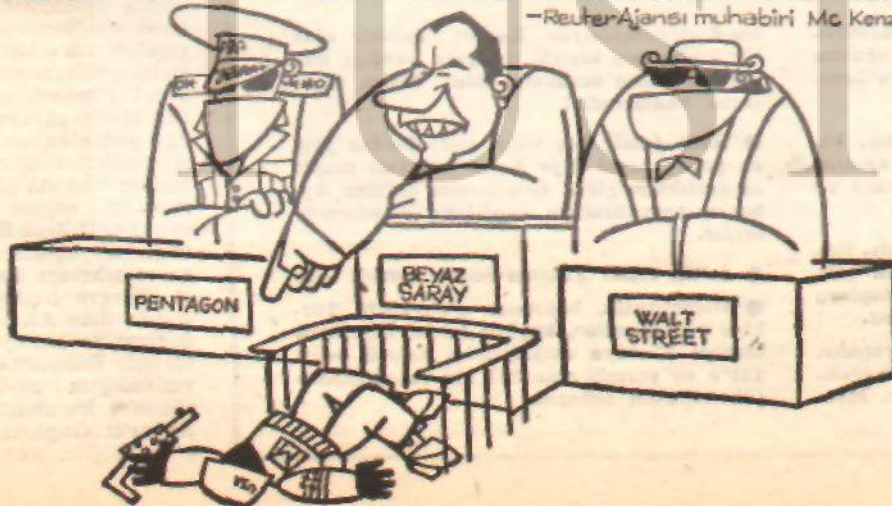
AYDINLARIN

BEL KEMİĞİ YOKTUR

"GÜLER YÜZLÜ SOSYALİZM"

AMERİKAN ASKERLERİ VIETNAMDA MY LAİ KÖYÜNÜN BÜTÜN SAKİNLERİNİ KATLETTİLER
-Reuter-Ajansı muhabiri Mc Kenzie-

SAVAŞ SUÇLULARI - SUÇLU, AYAĞA KALK !..

SOSYALİSTLER MÜCADELEYİ SÜRDÜRMELİDİR

TÜRKİYE İşçi Parti-
si'nin seçimden sonraki
ilk genel kurulunda partinin i-
çinde bulunduğu çıkmazın başlı-
ca sorumlusu Genel Başkan
Mehmet Ali Aybar'ın sanık san-
dalyesine oturtulması ve Aybar
yönetiminin düşürülmesi bekle-
nirken, Aybar uzun süreden be-
ri benimsediği küçük burjuva
taktiklerini ustalıkla kullanarak
savcı koltuğuna yerleşmiş ve
«Aybarsız Aybar yönetimi»
kurularak örgütün kontrolünü
yine elinde tutmuştur.

Hatırlanacağı üzere ANT'nin
150. sayısında, partinin içine
sürüklendiği çıkmazı enine bo-
yuna tahlil etmiş ve 15 Kasım'da
toplancak olan genel yöne-
tim kuruluna tarihi sorumluluk
düstüğünü belirterek, TIP'i sos-
yalist kılabilmek için Aybar'ın
genel başkanlıktan düşürülmesi,
Aybar'ın sorumluluğuna son a-
na kadar ortak olan merkez yü-
rütme kurulunun da düşürüle-
rek Aybar'a muhalif grup ve
kişilerin bir araya geleceği bir
merkez yürütme kurulu kurul-
ması, öndümüzdeki ilçe ve il
kongrelerinin demokratik bir
ortam içinde yapılması ve daha
sonra yeni delegelerle büyük
kongrenin toplanması gerektiği-
ni açıklamıştık.

Bu sadece ANT'nin seçil, TIP'i
sosyalist çizgiye oturtmak ge-
regini duyan tüm Türkiye sos-
yalistlerinin ortak görüşüydü.
partinin çeşitli kademelerinde
de bu yolda ortak kararlar a-
lmıştı.

TIP Genel Yönetim Kurulu'nun
çalışmaları ve kararları
gözden geçirilince anlaşılmakta-
dır ki, bu kurulun üyelerinin
büyük çoğunluğu en ufak bir so-
rumluluk duygusu hissetmeden
Aybar oportünizminin dümenin-
yunda yürümeyi tercih etmişler
ve onun çok önceden planladığı
entrikaların uygulanmasına a-
racı olmuşlardır.

Aybar yönetiminin düşürül-
mesi yolunda açıktan açığa faa-
liyet gösterenler, sadece «Aren-
ciler» diye bilinen azınlık gru-
bu olmuştur. Milletvekilli seçim-
lerinden önce merkez konten-
janları tesbit edilirken Aybar ile
anlaşmazlığa düşen, hattâ ga-
zetelere verdikleri demeçlerle
genel başkanı çok ağır şekilde
suçlayan sendikacıların bu top-
lantıda Aybar yönetiminin dü-
şürülmesi yolunda tutum takın-
maları beklenirken, bu grup za-
hı zor bir geri dönüşle tekrar
Aybar yönetimini desteklemek
yolunu tutmuşlardır.

Şunu derhal belirtmek gere-
kir ki, Aybar yönetimine kar-
şı bir yıldan beri muhalefeti
sürdüren ve genel yönetim ku-
rulunda 10 temsilcisi bulunan
Arençiler de, muhalefet cephe-
sini güçlendirmek konusunda
gerektiği kadar çaba gösterme-
mişler, sadece kendi aralarında
hazırladıkları bir bildiriye imza
toplama yetinmişlerdir. Ge-

nel Yönetim Kurulu'nun Aybar'a
kargı çıkabilecek grup ve ki-
şileriyle etkin temaslar yürüt-
memişlerdir. Örneğin Aybar dü-
şürüldüğü takdirde genel baş-
kanlığa kimin getirileceği ko-
nusunda hiçbir ön temas yap-
mamışlar, son anda kendi ara-
larında eski Genel Sekreter Dr.
Nihat Sargın'ı genel başkan a-
dayı olarak çıkartmışlardır.

Bir muhalefet cephesi kurul-
ması yolundaki çeşitli yayınlara
ve tabandan gelen baskılara
rağmen, Genel Yönetim Kurulu
toplantısına muhalif kanat hiç-
bir ön çalışma ve temas yap-
madan gitmiştir. Buna karşılık
partide ve sosyalist kamu-
oyunda kendi yönetimine karşı
artan tahammülsüzlüğü gören
Aybar, bu muhalefeti dejenere
etmek ve genel yönetim ku-
rulunda olumlu sonuç almasını
ölemek üzere çok önceden
planlar hazırlamıştır.

Aybar genel yönetim kurulu
toplantısına birkaç hafta kala
kendisine mutlak bağlılığı bu-
lunan 17 kişi üzerinde otorite-
sini pekiştirecek ve kararsız
bulunanları da «partinin yüksek
çukurları» adına kendi safına
çekerek bir dizi temaslara gi-
riştirir. Şahsen temas etmeyi
sakıncalı gördüğü kimselerle de
mutemed adamlarını kullanarak
temas sağlamıştır. Bu temaslara
sonuçları, genel yönetim
kurulu toplantısından iki gün
önceki Merkez Yürütme Kurulu
toplantısında değerlendirilmiş
ve genel yönetim kurulunda ço-
ğunluğun kendi kontrolü altın-
da bulunduğunu gören Aybar,
şu planı çizmiştir:

Açık konuşmasını yaptıktan
sonra kendisinden hesap sorul-
masına meydan vermeden dra-
matik bir jestle genel başkan-
lıktan istifa edecek, onu son a-
na kadar kendisiyle beraber o-
lan merkez yürütme kurulu ü-
yeleri izleyecek, ondan sonra
genel başkanlığa ismi pek du-

yulmamış bir üye getirilecek,
böylece tarafsız bir yönetim ku-
rulduğu havası yaratılarak yeni
bir merkez yürütme kurulu teş-
kil edilecektir. Bu arada genel
başkanlık sorumluluğundan sıy-
rılan ve sosyalist kamuoyu önün-
de sanık sandalyesine otur-
maktan kurtulan Aybar, hakim
çevrelerin de desteğini alarak,
seviyesiz ifadeler kullanmaktan
ve jurnalde bulunmaktan da çek-
kinmeyerek muarızlarına karşı
saldırıya geçecek, Aybarsız Ay-
bar yönetimi de ilçe ve il kong-
relerinin Aybar'ın istediği doğ-
rultuda yapılmasını sağlayacaktır.
Delegelerin çoğunluğunun
Aybar'dan yana seçilmesi sağ-
landıktan sonra yapılacak olan
olağanüstü büyük kongrede
genel başkanlığa tekrar Aybar
seçilecek, ondan sonra muarızla-
rını hiç de güler yüzlü olmayan
metodlarla tasfiye edecektir.

15 Kasım cumartesi günü ge-
nel yönetim kurulu toplantısı-
nın sabah başlaması gerekirken,
Aybar'ın bu kombinasyonları ta-
mamlayabilmesi için 18'er ya-
pılmış ve çalışmalara ancak
14.40'da başlanabilmektedir. Top-
lantı açılır açılmaz genel baş-
kan Mehmet Ali Aybar söz al-
mış, TIP'in bir bunalmı içinde
olduğunu belirttikten sonra par-
tinin kısa bir tarihçesini yap-
mış, bu tarihten itibaren kadar
kendisine karşı çıkan bütün
grupları teker teker, isim vere-
rek suçlamış, gelişmeleri kendi
ağızından yorumlamış, Sadun
Aren'e, Behice Boran'a isim ve-
rerek suçlamalarda bulunmuş-
tur. Dramatik bir hava içerisinde
sürdürdüğü konuşmasının
sonunda Aybar, muarızlarına
karşı daha rahat mücadele ede-
bilmek için genel başkanlıktan
istifa ettiğini açıklamış ve top-
lantıyı terketmiştir. Böylece ku-
rul önünde hesap vermekten
kaçmıştır.

Aybar toplantıyı terkeder et-
mez, merkez yürütme kurulu ü-

yeleri de, çok önceden Aybar'la
birlikte hazırladıkları belli olan
istifa mektuplarını tek tek di-
vana sunmuşlar, böylece onlar
da kurul önünde hesap vermek-
ten kaçmışlardır.

Genel başkanın istifası üzeri-
ne kurul toplantıyı yönetmek
üzere kendi arasından Yahya
Kanbolat'ı başkanlığa, Osman
Sakalsız ile Şinasi Kaya'yı da
sekreterliğe seçmiştir. Divan te-
şekkül ettikten sonra, şahsına
suçlamada bulunduğu için ce-
vap vermek üzere Sadun Aren
söz istemiş, fakat Yahya Kan-
bolat, ortada sorumlu kimse
bulunmadığı için konuşmaya iz-
nin veremeyeceğini bildirmiş,
yeni seçimlerin yapılması için
toplantıyı ertesi güne bırakmış-
tır.

Pazar günü istifalarla boşalan
genel başkanlığa ve merkez yü-
rütme kurulu üyeliklerine seçim
yapmak üzere başkanlık divanı
tarafından hızla bağlarıyla or-
tak bir toplantı düzenlenmiştir.
Bu toplantıya Aren Grubu'ndan
Sadun Aren, Nihat Sargın; Ay-
bar grubundan Tarık Ziya E-
kinçi ve Mehmet Ali Aslan;
sendikacılar grubundan Kemal
Türkler ve Rıza Kuas katılmış-
lardır.

Toplantılarda ilk sözü alan
Kemal Türkler, sendikacı gru-
bunun başkanlık için aday gös-
termeyeceğini, ancak Aybar ve
Aren gruplarından da sıvırlmış
bir ismin genel başkan adayı
olmasını kabul edemeyecekleri-
ni, sıvırlanmış, tarafsız bir is-
min aday çıkartılması gerekti-
ğini söylemiştir.

Ekinci bu görüşe derhal ka-
tılmış, Sadun Aren ise, bu gö-
rüşe esas itibarıyla katılmakla
beraber, genel başkanın aynı-

YAHYA KANBOLAT
— Yeni Genel Sekreter —

zamanda teşkilatı çok iyi tanı-
yan bir adam olması gerektiği-
ni söylemiş ve Sargın'ı genel
başkan adayı göstermiştir.

Ekinci, Sargın'ın adaylığına
derhal itiraz etmiş, Nihat Sar-
gın'ın tarafsız bir başkan ola-
mayacağını söylemiş, karşı aday
olarak Yahya Kanbolat'ı teklif
etmiştir. Kanbolat ise adaylık
teklifini kabul etmemiş, eski ge-
nel sekreter Rıza Kuas'ın genel
başkanlığa adaylığını koymasını
istemmiştir. Sendikacılar bu
teklifi, Kuas'ın sihihi durumun-
un genel başkanlık yapmaya
müsait olmadığını ileri sürerek
kabul etmemişlerdir. Bu arada
Kemal Burkay ve Suat Aksoy'u
da isimleri genel başkan a-
dayı olarak ileri sürülmüş, hiç-
bir isimde ittifaka varılmayın-
ca, Tarık Ziya Ekinci, «Siz Ni-
hat Sargın'da ısrar ederseniz,
bizim de adayımız Mehmet Ali
Aslan'dır» diyerek Aybar'ın
asıl genel başkan adayını
açıklamıştır.

Böylece genel başkan seçimi
için genel yönetim kurulu top-
lantısı açılmıştır. Ancak topa-
lantı açılmıştı. Ancak tarafsız
ların oy durumu, daha önce
yapılan usulî bir oylamada ken-
disini göstermiştir. Rauf Çapan
genel yönetim kurulundan ist-
tifa etmiş olduğu için asil üye-
liğe yedekten bir kişinin gelme-
si gerekmektedir. Yedekler lis-
tesinin başında ise büyük kong-
rede aynı sayıda oy almış bulu-
nan Yusuf Ziya Bahadın ve Ali
Göçmen bulunmaktadır. Eski
genel sekreter Tarık Ziya Ekin-
ci, kongre başkanlık divanının
sıradaki üyesi Ali Göçmen'i koy-
duğunu ve keyfiyetin TIP Ha-
berleri Bülteni'nde böyle ya-
yınlandığını söyleyerek genel
yönetim kurulunu yanıltmış ve
Aybar'cı Göçmen asil üyeliğe
getirilmiştir. Ancak daha sonra

Güler yüzlü Mehmet Ali Beyden

● Aydınların hastahgını bilirim. Kendile-
rini dünyanın mihveri sanırlar. Çoğunun
belkemiği yoktur. Her tarafa kolayca döne-
bilirler.

● Bir kısım gençler partiden kopuk, ba-
ğımsız çalışmak istedikler. Partiyi ajanlar
girdi... Gençlere devrimcilik gerçeği ve
temkinli olması gerektiğini söyledik.

● Sol yayımlar arttı. Sol edebiyatı fur-
yası alı yürüdü. Gençler bilimden çok,
taktik ve stratejiye önem veren kitapları
ittihar ettiler. TIP'i beğenmez oldular.

● Demokratik müesseseler üst yapıdır.
Sovyetler Birliği Anayasası'nda da bağım-
sız mahkemeler var, çift meclis var. Maa-

leşef uygulanmıyor. Kocası hapiste olan
bir kadın beş kişiyle protesto yaptığı için
beş yıl hapse mahkum oldu... Bizim sava-
şımız bunlarıdır!

● Hani günde beş vakit radyolardan pep-
si, pepsi, pepsi diye halkı o tatsız mayie
ahırdıkları gibi... Gençlerden çoğunu Ay-
bar'ın sosyalizmden saptığına inandırmış-
lardır.

● İstifa ettik. Yalanın başını ezmek için.

● Demokratik, bağımsız, güler yüzlü Tür-
kiye sosyalizmine, bugüne kadar bağımsız,
insancı Türkiye sosyalizmini temsil eden
TIP'e oy vermiş olan 243 bin vatandaşına
gökranlarını sunarım.

İBRAHİM ÇETKİN
— Sendikacı sekreter —

Arenciler sıranın Bahadın'da olduğunu belgelerle tesbit etmişler ve durumun düzeltilmesi için bir önerge vermişlerdir. Bu konuda yapılan bir oylamada 21 kişi Göçmen lehinde, 10 kişi Bahadın lehinde oy kullanmışlardır. Ancak daha sonra usul bakımından Y. Ziya Bahadın'ın haklı olduğu anlaşılmış ve asil üyeliğe o getirilmiştir. Fakat oylama tarafların oy miktarını daha baştan göstermiştir.

İki adayın katıldığı genel başkanlık seçiminin ilk turuna 34 kişi katılmış Aslan 20, Sargın 11 oy almış, 3. beyaz oy çıkmıştır. İkinci turda 21 Aslan, 11 Sargın, 2 beyaz oy, üçüncü turda da 21 Aslan, 9 Sargın, 4 beyaz oy kullanılmıştır. Çekimsiz kalanlar, Rıza Kuas, Atilla Ağut ve Şinasi Kaya'dır. Böylece üç turun sonunda Aybar'cıların adayı Mehmet Ali Aslan genel başkan seçilmiştir. Seçimden sonra Aybar yerinden kalkarak yeni genel başkanın hararetle tebrik etmiş ve görevi sırasında kendisini sonuna kadar destekleyeceğini ifade etmiştir. Aybar'cılardan bir kısmı, bu mizansenle «Ne asil hareket!» nidalarıyla alkışlamışlardır.

Aslan genel başkan olduktan sonra, merkez yürütme kurulu seçimi için önceden taraflarla görüşmek istediğini bildirmiştir. İlk olarak sendikacılar, Aslan'a, merkez yürütme kurulunda görev almayacaklarını bildirmişlerdir. Aslan daha sonra Aren grubu ile görüşmüş. Sadun Aren kendilerine bir genel sekreterlik tanıdığı ve teşkilatın son eğilimini, Aybar yönetimine muhalefeti gerçekten temsil edebilecek bir kompozisyon sağlandığı takdirde merkez yürütme kurulunda görev alabileceklerini, ayrıca, merkez yürütme kurulunun parti işlerini düzenli yürütülmesi için Ankara'daki üyelerden teşkil edilmesi gerektiğini söylemiştir.

Arencilerin bu teklifi üzerine Aslan, diğer gruplarla da ayrı ayrı görüştikten sonra kendileriyle tekrar temas edeceğini bildirmiştir. Ancak bu ikinci temas yapılmamış, Aslan, sendikacılar ve Aybar'cılarla yaptığı bir görüşmeden sonra «Sendikacılar - Aybar'cılar» karması bir liste hazırlayarak doğrudan doğruya genel yönetim kurulu toplantısını açmıştır. Toplantıda merkez yürütme kurulu seçimi için bu tek liste oylamaya sunulmuş. Arcencilerin 11 beyaz oyuyla karşılayarak kabul edilmiştir. Sendikacılar da bu listeye oy vermişlerdir.

Yeni seçilen merkez yürütme kurulu içinde de Yahya Kanbolat ve İbrahim Çetkin genel sekreterliklere seçilmişlerdir. Bu yeni kurulun en ilgi çekici yanı, aslında sık sık toplanabilecek bir kurul niteliğinden yoksun bulunmasıdır. Halen İstanbul'da avukatlık yapan Genel Başkan Mehmet Ali Aslan ve Hatay'da bulunan Genel Sekreter Yahya Kanbolat Ankara'ya taşınacaklardır. Ankara'da devamlı bulunan üyeler ise sadece Genel Sekreter İbrahim Çetkin ile sendikacı Rah-

mi Esgizhan'dır. Ancak, Esgizhan'ın da toplantılara düzenli devam etmediği bilinmektedir.

Bu dört kişinin dışındaki merkez yürütme kurulu üyelerinden Şaban Yıldız İstanbul'da, Naci Eren Amasya'da, İlyas Bağyılmaz İzmit'te, Mehmet Yılmaz Tunceli'de, Naci Kutlay Ağrı'da, Salıp Atay Gaziantep'te, Ayata Beğensel Kırklareli'nde, Samim Kocagöz İzmir'de oturmaktadırlar. Böyle bir heyetin sık sık toplanması asla mümkün değildir. Şu halde partinin işleri, büyük kongreye kadar sadece Genel Başkan Aslan, Genel Sekreter Kanbolat ve Genel Sekreter İbrahim Çetkin'den kurulu başkanlık bürosu tarafından yürütülecektir!

Merkez Yürütme Kurulu'nun ilk toplantıda aldığı karara göre, şubat ayına kadar bütün ilçe ve il kongreleri tamamlanacak, mart yada nisan ayında büyük kongre toplanacaktır.

Partinin yönetimini güvenilir bir ekibe teslim etmiş bulunan Aybar, kendi planına göre, bu süre içinde bütün karalama metodlarını kullanarak muarızlarına sorumsuzca saldırılarda bulunacak. Aybar'cıların kontrolü altında yapılan il kongrelerinden gelen delegelerin iştirakiyle toplanacak olan büyük kongreye yine samik olarak değil, savcı olarak gelecek ve yeniden başkanlığa oynayacaktır.

Aybar bu yeni mücadele metodunun ilk örneğini, genel başkanlıktan istifa eder etmez vermiş, genel yönetim kurulu toplantısı sürerken yaptığı basın toplantısında muarızlarını yalan cıkla, «belkemişsiz olan ve bu yüzden her biçimi alabilen yaratıklar olmaksızın, Türk halkını aldatmak ve sosyalizm yaftası altında ıstıraplarını sürdürmeye çalışmakla, halka zulmedecek kişiler olmakla, sahte sosyalistlikle, bağını olmaksızın suçlamıştır. Aybar'ın çoğunca seviyesiz ve zaman zaman jurnal niteliğindeki konuşması, burjuva basınında layık olduğu itibarı görmüş, manşetler Aybar'ın sözleriyle donatılmış, basın sayfalarında okuyacağınız gibi yine burjuva basınının yazıları, Aybar'ı göklere çıkartırken, muarızlarını da anayasa ve demokrasi düşmanı olarak suçlamışlardır.

Aybar'ın bu «burjuvaziden i. cazetli» mücadelesi karşısında partinin yeni genel başkanı Mehmet Ali Aslan ne yapacaktır? Aslan, gazetelere verdiği demeçlerde, hüzipler üstü bir ifade kullanmaya bilhassa dikkat etmiştir. Ancak kendisinin genel başkanlık mevkiine hangi kombinezonlarla getirildiği, bundan önceki parti çalışmaları nasıl ağır bir Aybar'cılar olarak temayüz ettiği, genel başkan olduktan sonraki genel yönetim kurulu çalışmalarında belki de eskiden kalma alışkanlıkla, taraflara nasıl farklı davranışta bulunduğu göz önünde tutulunca, elbette bu demeçler ihtiyatla karşılanacaktır. Aslan'ın, bütün menfi tahminlere rağmen, genç yaşta yüklenmiş büyük sorumluluğun farkına vararak, Aybar vesayetinden kendisini kurtarması ve TIP'i gerçekten sosyalist kimliğe kavuşturacak çalışmalara imkan hazırlaması da bir ihtimaldir. Tabii çoğunlukta bulunan Aybar'cılar, kendisini böyle bir ihtimal belirir belirmez alaşağı etmezlerse!

Ancak, yeni genel başkanın kişisel tutumu ne olursa olsun, sosyalistler, halen partiye «Aybarsız Aybar yönetiminin» hakim bulunduğu gerçeğini asla gözden uzak tutmadan, Aybar yönetimine karşı mücadeleyi bundan böyle alt kademelerde yürütmek, ilçe ve il kongrelerinde Aybar'cılar ve Aybar metodlarını tasfiye ederek büyük kongreye «partiye gerçekten sosyalist kılacak» bir güçle gitmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

REŞİT GÜÇKIRAN
— Gözüpek halk devrimcisi —

Reşit Güçkiran öldü!..

İnanılmaz bir şey bu, nasıl olur, Reşit Güçkiran? Bu kadar hayat dolu, bu kadar inananmış bir adam, nasıl olur?

Demek bundan sonraki toplantılarımızda, kongrelerimizde, dost sohbetlerimizde ve kavgalarımızda o, olmayacak. Kırdığı zaman «Eee... herifim, seza de...» deyip acı acı güleliycek.

Reşit'i tanımayanlar, onun nasıl bir mücadele verdiğini tahmin edemezler. O, yirmidört saat sosyalizmi konuşurdu, sosyalizm için mücadele ederdi. Bunun dışında, başka hiçbir dünyası yoktu Reşit'in. Hapishane, açlık, işsizlik, hatta öldürülmek önemli bir şey değildi onun için. Parti görevlerinde, hiç ön plana çıkmak istemezdi, ama mücadelenin tümünde hep öndeydi. En ağır yükleri yüklenir, bıkmadan usanmadan ve korkmadan mücadele ederdi.

Reşit için en acı şey, özlediği Sosyalist Türkiye'yi göremeden ölmektir. Yazık, uğrunda kavga verdiği sosyalist yöntemi göremedi. Havanın bürü bürü hayat koktuğu bir günde, düşmanları değil, partili arkadaşlarından İmam Hüseyin Çelik bir tabanca mermisiyle öldürdü onu! İmam Hüseyin Çelik dengersiz bir adamdı. Parti, de herkes onu idare ederdi, durumunu bildikleri için.

Hepimiz için acı olan haberi duyunca, büyük devrimcinin fırtınalı hayatı geldi gözümün önüne. Antep'deki mahallemizi düşündüm: Kürt Mahallesi'ni.

6 - 7 yaşlarında iken, ondan izinsiz sokakta oynayamazdık. O, mahallemizin bökesi idi. Yani en yigidi, en atagımız, en kavgacımız. Mahalledeki çocuk kavgamızda, reis oydu hep. Korkusuz, gözü pek bir reis.

Ortaokul sıralarında çok okuyan biri oldu. Hepimiz gibi, o da Nat Pinkerton, Nik Karter, Şarlok Holmes, Arsen Lüpen okuyordu. Bizden farkı, eline aldığı kitabı bitirmeden kalkmaması idi. Su içtiği gibi, bir sokakta kitap bitirirdi.

Tam bu sıralarda birden bire, eli bıçaklı, bel tabanca birisi oldu. Niye mi? O bir şeye isyan ediyordu... Ezilmişliğimize.

Biz Antep'te, adeta teorit edilmiş bir mahallede oturuyorduk. Kürt idik, alevi idik, küçük görüldüyorduk, horlanıyorduk ve ayrıca tüm mahallece son derece yoksulduk. Reşit, bu çemberi parçalamak istiyordu. Biz, başkalarının içinde «kuyruklu kürt» «Çıra söndürüp, horoz çarpan kızıl başlık» Reşit, fakirliğimizi ve sefaletimizi bu iki öge dolayısıyla teorit edilmişliğimizde buluyorduk.

Kavga - dövüş, bıçak, tabanca, hapishane, saz, bar, rakı sofraları ve bıçakla yaralanıp tek bóbrecle yaşamaya mahkum edilmek... Bu hayat 1946 yılına kadar böyle sürdü. Antep'te, onun adını bilmiyen yoktu. Kürt Reşit'ten gönderilen bir selam, her yerde, her zorluğa gözerdi. «Paralel kırıydl. O tarihte günde yüzlerce binlerce lira geliyor gidiyordu. İngiliz kumaş elbiseler, sırf para harcamak için yapılan İstanbul seyahatleri, aylarca süren eğlenceler, hesapsızdı.

O tarihte, çok partili rejime yeni geçilmiş. Esat Adil ve Şefik Hüsnü'nün kurdukları sosyalist partiden önce, Cemil Alpay, Sosyal Demokrat Parti'yi kurmuştu. Gaziantep'teki sosyalist arkadaşlar, henüz bir sosyalist parti kurulmadığı için - ge-

Sosyalist Reşit Güçkiran'ı kaybettik

Ali KARCI

rekirse sonradan geçmek niyetiyle. Bu partinin, Gaziantep gubasını açmışlardı.

Reşit diyordu ki: «Birgün amcam, 'seni Dişli Sıtkı istiyor' dedi. Sebebinin sor-dum: 'Bilmiyorum, ama mutlaka gitmen lazımmış' dedi. Gittim. Sıtkı Bey partiyi ve amaçlarını anlattı. Ve sonunda dedi ki: 'İşte biz, bu anlattıklarını yapmağa çalıştığımız için, sosyalist olduğumuz için, eşraf üstümüze, eli bıçaklı kabadayılar gönderiyor. Senden ricamız bunları önlemendir.' Kendisine saldırıları önleyeceğimi, bundan emin olmasını istedim. Sıtkı'nın anlattığı şeyler hoşuma gitmişti. Daha da öğrenmek istiyordum, neymiş bu lafı edilen sosyalizm? Onun için 'bu anlattıklarımızı yazan bir kitap verir misiniz?' dedim. Verdi. Bunun birisi, parti tüzüğü, diğeri de Max Beer'in 'Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin Mumi Tarihi' idi...»

Diyordu ki Reşit: «Kitabı bitirene kadar yerimden kalkmadım. Kitap bitince başım döndüyordu, değişmiş bir başka adam olmuştum, yani sosyalist olmuştum. Bizim ezilmişliğimizin asıl sebebinin öğrenmiştim. Ben Antep'te neyin mücadelesini yapıyordum, başkaları nelerin? Ben niye hapishaneye gidiyordum, başkaları niye gidiyordu? Ben bir mahallenin ezilmişliği üzerinde duruyordum, başkaları - bizim mahalle de dahil olmak üzere - çalışan tüm insanların ezilmişliği üzerinde duruyordu.»

Reşit'in, kitap bittikten sonra dünya görüşü, hayat felsefesi değişmişti artık. Reşit, «Kürt Reşitliği» bırakmış «Reşit Usta» olmuştu.

Max Beer, Reşit'i bulunduğu ortamdan çekip almıştı.

Reşit, onun liraları, yüzbin liraları, mükellef sofraları, sazları, barları elinin tersiyle itti.

Reşit meteliksizdi artık. Üstüne geçir-di mavi tulumu, girdi Kara Yolları'na 1946'da gündeliği üç lira yirmibeş kuruştan.

Grayderlerde çalıştı, yol yaptı, kar küredti, tamir atölyesinde ustabaşı oldu Kara Yolları'nın, 1963 yılındaki tevkifata kadar. Tevfik edildiğinde ayda 700 lira geçiyordu eline. Hapishanede, komünistlik suçundan yatıyordu. Sonunda arkadaşlarıyla birlikte beraat etti, fakat altı aydan fazla işten ayrıldığı için bir daha almadılar Kara Yolları'na.

Reşit, artık işsizdi, yada belirli bir işi yoktu. Ve onyediyüzlük işinden ayrılmışlardı onu, tazminat falan vermeden.

«Reşit çok okurdu», dedim yukarıda. Sosyalist olduktan sonra değişti okudukları. Kendini yetiştirmek için elinden kiti-bı bırakmadı. Devamlı kitap isterdi benden. Gönderiyordum, ama Reşit'e kitap yetiştirmek ne mümkün? O tarihlerde sosyalizme dair kitaplar az olduğu için, her birini beş - altı kere okuduğu olurdu.

Reşit, kendini çok iyi yetiştiren örnek bir arkadaştı. Kendisi için hiç bir şey istemiyen, her fedakârlık yapan gerçek bir militandı. Halk adamıydı, halkı çok iyi anladığı için, konuşurken halk da kendini anlıyordu.

Reşit, kendisine hiçbir şey istemiyen adamdı. Sosyalizmin dışında herhangi bir konuya girmezdi. Çalışma, köyleri dolaşma zamanlarında, karısını, üç çocuğunu hatırlamazdı bile...

Reşit'i bir cümleyle sıdırmak gerekirse şöyle demek lazım: «Arkadaşlar, o kendini hiç düşünmezdi...»

● Sanat Enstitülerinde süren boykotlar kökten yanlış bir uygulamaya karşıdır. Milli Eğitim Bakanlığı lise mezunlarını tekniker yapmak isterken köklü bir hataya düşmektedir. Tekniker eğitimi temelde üretici yetiştirirken, lise eğitimi tüketici yetiştirmeye dayanır.

Yüksek teknik öğretim nasıl yozlaştırılıyor ?

Osman S. AROLAT

BOZUK eğitim sisteminin her yıl üniversite kapılarında giderek artan bir tıkanıklık yaratması, suni tedbirlerle ortadan kaldırmayı şiar edinen siyasi iktidar, bu yıl da, sadece sanat okulu mezunlarının alınması gerekli olan tekniker okullarına lise mezunlarını da alarak yeni bir yanlış davranış ortaya koymuştur.

Bu yanlış davranış her ne kadar Milli Eğitim Bakanlığı görevlilerince «halen tekniker okullarına 1350 sanat okulu, 250 de lise mezunu alındı» diye, örtbas edilmeğe çalışılmış sa da, Kars Sanat Okulu'nda başlayan boykotların 36 ilin sanat okullarına sıçraması engellenememiştir. Çeşitli illerde yürüyüşler, boykotlar ve kapalı salon toplantıları düzenlenerek kamuya aktarılan meselenin öncülü, günü yapmakta olan öğrenciler, çok kısa bir sürede direnişlerine bütün sanat okulu öğrencilerinin katılacağı açıklanmaktadır. Bu açıklamalara göre sayıları 43.500'e ulaşan sanat okulu öğrencileri, Milli Eğitim Bakanlığının bu yanlış tutumunu düzeltmesine kadar direnişlerini sürdürecektir.

Yöneticiler, ayrıca, 1 Aralık tarihine kadar mahalli gösterilerle sürdürecekleri eylemlerini, bu tarihten sonra gruplar halinde Ankara'ya yürüyerek bekletireceklerini belirtmektedirler. Yurt çapında yaygınlaşmakta olan hareket içerisinde yayınlanan bildirilerde «Yurdumuzda erkek sanat enstitüsü mezunlarının girebilecekleri tek yüksek öğrenim kurumu tekniker okullarıdır. Bu okullara imtihanla da olsa lise mezunlarının alınması, erkek sanat enstitüsü mezunlarının bir kısmına giriş kapılarını kapatmaktadır. Hal böyle olunca sanat enstitüsü mezunlarının tek hakları ellerinden alınmaktadır. Bakanlık bu kararını derhal düzeltmelidir.» demektedirler.

Sanat enstitüleri öğrencileri, «Sanatımız devamında haklıyız», «Sanatımız altın bileziktir. Elimizden alınmaz», «Liseli kardeş, haklı davamızda bizi destekle», «Tekniker olacağız» v.b. sloganlarla pankartlar hazırlamakta ve yürüyüşler düzenlemektedirler. Öğrencilerin konuyu yürüyüşlerle kamuya aktarması çeşitli illerde «kanunsuz yürüyüş» gerekçeleriyle engellenmektedir. Kayseri'de yapılmak istenen yürüyüş, izin siz olduğu gerekçesiyle engellenmiş, İstanbul'da yapılan yürüyüş ise aynı gerekçeyle polis tarafından dağıtılmıştır. Öğrenciler bu engellemelerin sadece erteleme açısından önemli olduğunu, hareketlerinin engellenmeyeceğini açıklamaktadırlar.

Bu açıklamaların doğrulayacak çalışmalarla bulunan öğrenciler izinlerini yeniliyerek engellenen yürüyüşlerini hafta sonunda yenilemişlerdir.

Uygulamadaki anaortaya koyması bakımından ayrı bir önem taşımaktadır. Eğitimciler, lisellileri tekniker okullarına kabul ederlerken, eğitimin en temel ilkelere «İki amaca yönelebilirliği» unutmaktadırlar. Eğitim ya tüketim ya da üretme döngüsüdür. Tüketici eğitim, vatandaşların daha iyi birer yurttaş ve daha iyi birer yönetici yetiştirilmeleri esasına dayanır. Bizde ilkokullardan başlayarak lise son sınıfa kadar yapılmakta olan eğitim bu temel üzerinde geliştirilmektedir. Yani Türkiye'de eğitim temel yapıyla tüketici nitelik taşıyor. Hatta dört beş yıllık üniversite eğitimi bile çoğunca «gösteriş için» geliştirilmiş bir tüketim eğitimi olmaktan öte gidememektedir.

Bu konu diğer bir yanıyla da millî eğitimcilerin temel olarak eğitim meselesini bilmezliklerini

Hakları ellerinden alınmak istendiği için 36 ilde direnmeğe geçen sanat enstitüsü öğrencileri. (Üstte) Boykottaki öğrencilerin çelengi (Yanda)).

yan sanat enstitüleri sistemine dayamaktadırlar. Yapılması gerekenlerden biri, bu temeldeki yanlışları düzeltmektir. Yani, sanat enstitülerinin, uzmanlaşma kurumları olan tekniker okullarına daha iyi öğrenciler yetiştirmeleri sağlanmağa çalışılmalıdır. Yoksa taban tabana zıt eğitimle liseden gelenlerin tekniker yapılması yanlışları devam ettirilmemelidir.

Bugün yapılmak istenen bilginç yada bilinçsiz olarak tekeli emperyalizme hizmettir. Üniversite kapılarında doğan yanlışlar da buna arac olarak kullanılmaktadır. Amaç, kısa dönemde gartlandırılmış teknisyenler yetiştirmektir. Bu kök, süz eğitim görmüş teknisyenlerin kullanılabileceği tek alan ise, yaratıcılık istemiyen montaj sanayii olacaktır.

Lisellilerin tekniker okullarına alınması bu şartlandırılmış teknisyenleri yetiştirme hareketidir. Lise mezunları, verilmek istenen eğitimle, montaj sanayii dışında, yaratıcılık isteyen hiçbir alanda teknik eleman olarak istihdam edilemeyeceklerdir.

Türkiye'de uygulanmak istenen bu eğitim politikası, halen yürürlükte olan mühendis eğitiminin yapısına uymaktadır. Ülkemizde mühendis eğitimi, tabii ki, bıkattan uzak kitabi bilgilerle yapılmaktadır. Ve bu kadronun sayıları devamlı olarak kabartılmaktadır. Kabartılan mühendis kadrosu, tekniker alanlarına hakim olmaya başlamaktadır. Böylece kurulması gereken teknik kesim pramidi kurulamamaktadır. Fazla sayıdaki mühendisler, bilgili ve yaratıcı bir dinamiği olması gereken tekniker alanına elkoymaktadır. Sana yi, genel karakteri itibarıyla dışarıya bağımlı montaj - anbaşı prensibine dayandırıldığı için, bu durum bir aksaklık yaratmamaktadır.

Oysa geri bırakılmış ülkelerde eğitimin temeli, yaratıcı ve geliştiriciliği esas alan üretici bir yapıya dönüştürülmelidir. Özellikle tarım ülkelerinde, sanat okulları yanında tarımı esas alan meslek okullarının sayıları artırılmalıdır. Ülkemiz için de yönelmesi gereken eğitim sistemi bu olmalıdır. Ancak bu yönelme, üretimin alanında devrimci bir dinamiğe yönelmeyi sağlayabilecektir.

Bu gerçekler de ortaya koymaktadır ki, bugün uygulanmağa çalışılan eğitim ve son deney temelden yanlıştır. Bakanın ister üniversite kapısındaki yanlışları esas alarak, ister bağka amaçlarla lisellileri tekniker okullara sokmağa kalkışması, büyük tutarsızlıktır. Bu nedenden sanat öğrencilerinin eylemleri sonuna kadar desteklenmeli ve yozlaşmanın önüne geçilmeye çalışılmalıdır.

Teori ve Eylem Birliği

Son olaylarla bir kez daha ortaya çıkan gerçek, Türkiye İşçi Partisinin bugünkü yöneticilerinin devrimcilikten yan çizmeye eğilim göstermelerinin esas nedeninin, TİP'in daha kuruluşunda gerçekten sosyalist parti, yani işçi sınıfının öncü örgütü olduğu gerçeğidir. İşçi sınıfının öncü örgütü olma gereği, bugün, partinin nicedir üzerinde tartışıp durduğumuz türlü sorunlarına çözüm getirecek yegane odak noktası olmuştur. Eğitim, strateji, taktik, örgütlenme, eylem biçimi, disiplin, işçi sınıfı öncülüğü, asgari e azami program ilişkisi... hepsi, aynı bütünün parçaları olarak karşımıza çıkıyor. Onun için bugün parti - işçi ideolojik mücadele bütün cephelerde birden yürütülmek zorundadır.

Oto yandan parti - işçi mücadele ile devrimci mücadele arasındaki diyalektik bağlantı da gözden uzak tutulmamalıdır. Böyle bir tutum, bütünü her bir parçasını bütünden ayrı olarak, yani her bir parçanın bütün unsurlarını göz önünde tutmadan ele almaya götürür bizi. Önümüzdeki devrimci aşamanın niteliğini saptamadan işçi sınıfı partisi olarak örgütlenme biçimini saptamaya kalkışmak; önce örgütü kurulum, sonra öbür sınıflarla ittifaklar yapalım demek; işçi sınıfının sosyalist örgütünü güçlendirmenin işçi sınıfının devrimine öncülük etme görevini bugünden geçerli kılmaya bağ olduğunu, bunun da yanlış ve boşuna taktiklere bel bağlanmasını gerektirdiğini görmemek; ittifaklar konu-

sunda salim bir fikir birliğine varılmadıkça işçi sınıfının öncülüğü meselesinin havada kalacağını anlamamak, somuttan kaçıp soyuta bağlanmaktır.

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelede işçi sınıfı öncü olamazsa -ki aksi halde kapıdan kovulan emperyalizm bacadan geri gelir- parti, doğru devrimci teorinin gösterdiği yolda işçi sınıfının bugünkü devrimci görevlerini saptamakta yetersizdir. Parti işçi sınıfının devrimci görevlerini bugünden yüklenmezse işçi sınıfının öncü örgütü olamaz. Partiyi işçi sınıfının öncü ve etkin gücü olacak örgüt ve eylem biçimi bu görevlerin yerine getirilmesi süreci içinde, yani devrimci mücadele ve eylem içinde belirlenir.

Eylemi somutlaştıran, gerçekten devrimci kılan, tabandaki birçok iyi niyetli arkadaşın sandığının tersine, teoridir. En geçerli eylem klavuzu en doğru teoridir. Tartışmalar, onun için teorik suların bulunduğu sızarlarda tabanın dört elle sarılmaya koştuğu eyleme ve örgüt kavramlarına somut bir muhteva sağhyabilmenin yegane yoludur. Eylem ve örgüt, birliği gerektirir. Birlik, doğrular ve ilkelere çevresinde kurulur. İdeolojik muhtevadan yoksun ya da ideolojiyi yanlış değerlendiren bir eylem planı partiyi işçi sınıfı partisi kılabilir. Parti işçi sınıfı partisine dönüşme süreci de Aybar'ın ve Aybarcılarının partisi olmaktan devam edecektir.

Tektaş AĞAOĞLU

Ekonomik görüş...

Geri Bıraktırılmış Ülkelerdeki Çıkmaz...

Mehmet R. ZARALI

KÜÇÜK burjuvazinin niteliği yaalamak. ta oluşudur. Hem emperyalist aşamaya gelmiş olan kapitalizm ile gelişmiş vardır, onun tara. fından varlığı tehdit edilmektedir, hem de kapitalist olma özleminde, proleter hareketinden ırkmekte. dir. Devrimci dönemlerde en önemli meselelerden biri de küçük burjuvazinin böyle iki yana kayması, bu kaymaların önlenerek proleterya hareketi kanahna nasıl akitilacağıdır.

Küçük Burjuvazi tarih boyunca bir diğer yolu arayıp durmuştur. Proleterya ve burjuvazi arasında bir diğer yol... Ve bu diğer yol özlemi ile faşist dik. tatoryadan, radikal küçük burjuva hareketlerine ka. dar geniş bir alanda oynayıp durmuştur. Sonuçta ya proletaryadan yana dönmüştür, (tabii bu kitlele. rin ve proleter örgütünün ağırlığını koyması ile ger. çekilebilir) yada başa geçen küçük burjuva kadro. su sınıf değiştirmiş, yönetim tam bir burjuva dikta. toryasına dönmüştür. Ülke geri bıraktırılmış bir ülke ise, ipler emperyalizmin eline geçmiştir.

Kronstadt ayaklanması sırasında bütün küçük burjuva unsurlar buna sahip çıkmışlardı. Arkaların. da Beyazların, onların arkasında da emperyalizmin desteği vardı. Lenin bunları yazıyordu: «Dağınık kü. çük üreticiler, köylüler, iktisadi bakımdan ve siyasi bakımdan ya burjuvaziyle birleşirler (kapitalist dü. zende bütün ülkelerde ve modern çağın bütün devrim. lerinde böyle olmuştur ve kapitalist düzende her za. man böyle olacaktır) yada proleterya ile birleşirler, (modern tarihin en büyük devrimlerinin doruğunda çok kısa dönemler için, en ilkel biçimde böyle olmuştur. 1917-21 döneminde Sovyet Rusya'da daha geli. miş bir biçiminde de böyledir.) Ancak kibirli kendini beğenmişler «Üçüncü» bir yol, «Üçüncü» bir kuvvet hakkında gevezelik edebilir, hayal kurabilirler.» (1) Bu dönemde kitlelerin öncüsü proleterya örgütü idi, küçük burjuva ideolojisini taşıyan bütün unsurlar tasfiye oldu.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yarı sömürge ve sömürge ülkelerde ilk devrim Türkiye'de gerçek. leşti. Ve radikal küçük burjuva devrimciliğinin ek. sikili, kabataslak ilk örneği verildi. Bu dönemde nis. beten sanayileşmiş ülkelere bazılarında burjuva. zinin desteği ile faşist küçük burjuva diktatoryaları gerçekleşiyor, Balkanlar'da ise ticaret burjuvazisi ile toprak ağalarının desteğinde irili ufaklı faşist tiran. liklar türüyordu. Latin Amerika'da finans kapitalin kriz yıllarından yararlanarak millî burjuvazi gelişme olanağı buldu, Meksika'da radikal bir toprak refor. mu küçük burjuva öncülüğünde gerçekleştirildi. Mao, kurtuluş mücadelesini yürüten kadrolara karşı şunu söylüyordu. «Bugünkü uluslararası durumda sömürge ve yarı sömürge'deki 'kahramanlar' ya emperyalist cep ile birleşip dünya karşı devrimci güçlerinin par. çası olmak, yada anti-emperyalist cephe ile birleşip dünya devrimci güçlerinin parçası olmak zorundadır. Ya birini, ya ötekini yapmaktadırlar, çünkü üçüncü yol yoktur.» (2)

Ve Türkiye 1930'lardan sonra yalpaladı durdu. İlk İngiliz - Fransız blokuna, savaş sırasında Al. manya'ya kayma eğilimleri gösterdi. Devlet kapita. lizmi aracılığıyla gelişme olanağı bulan ticaret bur. juvazisi ve büyük toprak sahipleri emperyalizmle de bağlarını sıkılaştırarak 1950'de politik iktidara kesin olarak elkoymuş. Bir kısır döngüye düşülmüştü. Emperyalizm kovulmuş, ama içeride anti - emperya. lizmin sürekli dayanağı olacak yapının gerçekleşmesi için radikal çabalara girilmemiş, işçi sınıfının ge. lişmesinden korkulmuş, küçük üretim biçimleri ve köyleri kendine yeterli birimler olarak oluşturma ça. balarına önem verilmiştir. Bu çabalar, küçük burju.

vaziye yaygınlaştırarak sağlam bir yere dayanabilme hayalleri gibi çağdaş düşüncelere dayandığından ger. çekleşmedi. Gerçekte ise, bir yanda işçiler, köylüler siyasal hayattan yabancılaştırılırken, öte yandan ti. caret burjuvazisi ve büyük toprak sahipleri her tür. lü gelişme olanağı bulmuş, neticede emperyalizmin kilidi yeniden üstümüze kapanmıştır.

BU sıralar geri bıraktırılmış ülkelerde ye. ni bir devrim çıkmazı ile karşılaşyoruz. 1960'larda emperyalizm sömürgelerden çekilirken, gerisinde yeni sömürgecilik içeride destekliyecek iş. birlikçi kadrolar bırakıyordu. Bir yandan da bütün bu ülkeleri alı-morlu bir sosyalizm dalgası sarmıştı. İslamcı - sosyalizm, Arap - sosyalizm, Cezayir - sos. yalizmi... Habib Burgiba da, Tunus'da kendisine has bir sosyalizm öneriyordu. Ve bu ülkelerde yabancı sermaye, ticaret burjuvazisi, devletçilik, hep bir arada yaşıyordu. Öte yandan göyle bir öneri geliştiri. liyordu. Afrika'da sınıflar yoktur, öyleyse «sınıf ça. tışması tanımayan orijinal bir sosyalizm» mümkün. dür. (3) Türkiye'de de sosyalizm ilk defa bu dönemde kitlelere seslenme olanağı buluyor ve ortalığı İsveç sosyalizminden, Üçüncü Dünya tipi 'orijinal' sosya. lizmlerden dem vuranlar kaplıyordu. Giderek bu dal. ga da durulmaya başlandı. Çeşitli darbeler sonucu ile. ri uçtuki önderler devrildi. Üçüncü dünyayı politik bir güç olarak oluşturma çabaları dağıldı.

Genç ülkelerdeki kadrolar iki yolu seçtiler. «Bunlar bir yanda hemen bütün tropikal Af. rika ve birçok Asya ülkelerinde egemen güç haline gelmiş olan bürokratik burjuvaziyle, öte yanda kap. talist olmayan yolu seçmiş bulunan devrimci demok. ratik güçlerdir.» (4) Henry Alleg, yönetimdeki kad. rolari göyle anlatıyor: «Devlet memurlarının ve or. dunun bütçesindeki sıkışık payları, memur bolluğu, lüks düşkünlüğü, bazılarının ahlak bozukluğu ve dev. letin buna gösterdiği hoşgörü. Bütün bunların teme. lünde yeni bürokratik burjuvazinin oynadığı rol yat. maktadır. Yeni bürokratik burjuvazi bütün devlet çıkışına kene gibi yapışmıştır. Bu sosyal tabakalar hızla kendi çıkarlarını halk kitlelerinin çıkarlarıyla çeliştirmişlerdir. Halk kitlelerinin gerçek bir sosyalist devrim istemeleri onları korkutmağa başlamış. Bu kadroların karşısında yer alan bazı sa. mimi önderler devrildi. Ben Bella, bir partinin gerek. liliğinden söz ediyor ve şöyle diyor: «O halde sağ. lam bir şekilde işçi ve köylülere dayanmalıyız. Onla. rin ittifakını pekiştirmeliyiz. Sosyal durumlarını tak. viye etmeliyiz.» Fakat, geç kalmıştı... Diğer ilerici, reformcu küçük burjuva rejimlerinde de marksistler tutuklanmakta, kamplara doldurulmakta, proleterya. nın öz örgütünün kurulması gerçekleşmemekte, refor. mlar sonuna kadar yürütülmemekte, kitleler bun. ların yapışına katılmamaktaydı. İktidardaki kadro. lar hızla imtiyazlı, egemen bir sınıf haline gelmek. teydi: «Sosyalist ülkelerdeki bürokrasinin aksine bu imtiyazlı zümre kelimelerin tam anlamıyla bir sos. yal sınıftır. Bu sınıf, tarında, küçük ve orta endüs. tride, özellikle yapım endüstrisinde üretim araçları. nın sahibidir. İş ticaretinde, tefecilikte sermaye sahibi olduğu gibi, bütün karar verme yetkilerini kullana. rak tüm devlet sektörünü denetimi altında tutmak. tadır.» (5)

Çıkmazın nedenleri yavaşça ortaya çıkmaktadır. Anti - emperyalist hareket içinde küçük burjuvazi. nin öncü oluşu, kitlelerin bu mücadeleye proleterya örgütünün öncülüğünde bilinçli olarak katılmayıp, proleterya örgütünün ağırlığını köyüp küçük burjuva eğilimlerini dengeleyemeyiş, giderek proleterya ön.

gütü ve diğer örgütlenme çabaları üzerinde faşizan baskıların süregelmesi anti - emperyalist hareketin de sıhhatini bozmakta, zaferini zayıflatmakta ve ilerideki kısır döngüleri hazırlamaktadır. Elbette proleterya. nın öncülüğünde olmasa da, emperyalizmin dünya l. çindeki hareket alanını kısıacak her türlü atılım des. tegimizi kazanacaktır. Ama bunun yanında zaferin sürekliliği içinde ve dünya içinde bir yapı bütünlüğü. ne kavuşabilmek için, fırsatlara ön vermemek, bu hareketlere gerçek halk savaşı niteliği kazandırmak, ilerideki atımlara kitlelerle beraber hazırlanmak, ilk adımdan sonra gelen hayati görevlerdir. Zira silahlı savaştan sonra, en az onun kadar zor bir savaş, ülkenin yeni ekonomik yapısını kurma savaşı başla. yacaktır. Ve bunda kitleler tek başarıya götürme aracıdır. Bilimsel sosyalizm silahıyla donanmış pro. leter öncülerine büyük sorumluluk düşmektedir. Pa. pağan gibi kahp tekrarlardan vazgeçmeli, tarihi yeniden yaşamaya çalışmamak, ilk ağızda görevimi. zin ne olduğunu saptamalı (bizece bu kitlelerin eylem içinde örgütleniş, partinin devrimci öze kavuşturul. ması) küçük burjuva şaşakıcılığından vazgeçilme. lidir.

ittifakları masa başında değil, Türkiye'de düşünmeliyiz. Hemen ilk ağızda bizi ra. hatlatacak yollara sapmamalıyız. (Rahatlama isteği, küçük burjuva özelliklerindendir.) Devrimin kesinti. siz oluşunu sağlayacak örgütlenmeyi sağlamalıyız. «Devrim, kuvvetli ve birleşmiş bir karşı devrim do. ğurarak ilerler, yani düşmanı daha aşırı savunma çarelerine başvurmaya ve bu yolda daha güç. lü saldırı araçları bulmaya zorlar.» diyor, us. talardan biri. Emperyalizm konusunda yeni yollar bulmamız, onun karşı stratejisini yenmemiz, asma. mız gerek. Zira, o biz bir harekette bulunduğumuzda, hemen ona göre silahlanır, tavrı alır. Unutmayalım, ağızdan dolma tüfekler elimizde patlayabilir. Yeni silah yoksa, eskisini kullanacağız, ama dikkatli ola. rak. Yeni yolları da «odaların kuytu köşelerinde» bulmayacağız elbette.

PRATİGİMİZDE, eylemimizde çok iyi öğ. renmemiz, kavramamız ve kullanmayı bilmemiz gereken silah, devrimci teoriyi kullanarak bulacağız. (Pratik ve eylem konusunu ayrıca tartış. mak gerek.) Eğer biz yirmidört saatimizin yirmisini küçük burjuvazi hareketini alkışlamakla, ve millî cephe üzerine taklâkla geçirirsek ve işçi, köylü yığın. larıyla, proleteryanın öz örgütüyle ilişkin hiçbir ça. baya girmez, artık klikler arası bizans entrikaları. na dönen kısır çekışmelere kendimizi bırakırsak, böylece küçük burjuvazinin iktidara yönelimi den. gelenmezse, faşist küçük burjuva diktatoryasından, sol radikal küçük burjuva diktasına kadar her türlü gelişim tıkanıklığının meydana gelmesinde payımız elur.

- (1) Toprak Meselesi - Aynı vergi - S. 179-Sol Ya. yınları 1969
- (2) On New Democracy-P. 24-25 Peking 1964
- (3) Askeri darbeler ve demokrasi - Henri Alleg: Askeri darbeler ve demokrasi - S. 59 - Ger. çek Yayınevi, 1966
- (4) Prof. G. Mirsky: Üçüncü Dünyada Gelişme. ler - Devrim sayı 1. S. 4
- (5) Fainwaz Trablusi: Küçük burjuva öncülüğü. nün iflası - Ant, Sayı 148, S. 8

Devrim Stratejisi üzerine Görüşler

Sedat ÖZKOL

TÜRKİYE'DE tüm sosyalistlerin temel sorunu devrimci stratejinin doğru olarak saptanmasıdır. Bunu da beklenmedik güçlükler ortaya çıktığında evde kalmış kızlar gibi histeri buhranları geçirerek, her sarmalıya, her bürokrata çekingen gülcükler ve manidar iç çekişleriyle göz süzerek, kendi teorik iktidarsızlığımızı laf ebelikleri, sosyalistlikler ve ilkel haykırışlar arkasında gizlemeğe çalışarak değil, bilimsel sosyalizmin rehberliğinde, Türkiye'deki egemen sınıfların politik ve ekonomik güçlerinin kökenlerini, dayanaklarını, gelişimini araştırarak, Türkiye'nin bugünkü sosyal ve ekonomik yapısını belirleyen etkenleri keskin bir ortaya koyarak yapılabilir.

Diğer bir deyişle stratejimizin doğru olabilmesi, eylemlerimizin havadan kalmayıp başarıya ulaşabilmesi için toplumsal yapı hakkındaki analizimizin, görüşümüzün de mutlak doğru olması şarttır. Gerçeklere, doğrulara dayanmayan her strateji, her görüş, bilimsel sosyalizmin deyimleriyle ifade olursa da, temelde idealisttir, kısır, devrimsel atılımları sapırtıcı ve köstekleyicidir, aldatıcıdır, kurucularının zihninin dışında gerçekliği, dayanağı yoktur. O halde işe doğrulardan, gerçeklerden bağlanmamız gereklidir.

Nedir Türkiye'nin sosyal ve ekonomik yapısını belirleyen etkenler? Türk toplumunun bilimsel sosyalist açıdan değerlendirilmesi, tanımı nasıl yapılabilir? Türkiye millî demokratik devrimcilerin, veya proleter sosyalistlerin veya proleter devrimcilerin ileri sürdükleri gibi yarı bağımlı - YARI FEODAL bir ülke midir? Yoksa yine yukarıdaki keskin sosyalistlerin ispatlamağa çalıştıkları gibi feodal kalıntıların belirli bölgelerde egemen olduğu bir toplum mu? Türkiye'de küçük burjuva kuyrukçularının Diyojenin feneriyle aradıkları millî burjuva gerçekten mevcuttur da, bizimle sakiambacı mı oynamaktadır? Yoksa gerçekte Türkiye zayıf iç dinamiği yüzünden emperyalizmin pençesine düştükten sonra sosyal ve ekonomik yapısı emperyalist sömürü tarafından belirlenmiş bir geri bırakılmış ülke ve dünya kapitalist düzeninin bir halkası mıdır? Türkiye'deki egemen sınıfların ileri kapitalist ülkelerdeki gibi bağımsız bir varlıkları, bağımsız bir güçleri var mıdır? Diğer bir deyişle Türkiye'de sanayi devrimini yapabilecek bir millî burjuva sınıfı ortaya çıkabilmiş midir? Yoksa Türkiye'deki egemen sınıflar tüm güçlerini, varlıklarını emperyalizme mi borçludurlar?

Bu sorulara millî demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler şöyle cevap veriyorlar: «Türkiye kapitalist ve feodal ilişkilerin içinde ve emperyalizmin pençesinde, yarı bağımlı bir toplumdur. Özellikle Güneydoğu'da ve Doğu'da feodal üretim ilişkileri, hiç değilse feodal kalıntılar etkindir. Buna karşı-

lık Batıda, Çukurova'da kapitalist üretim ilişkileri gelişmiştir. Türkiye'de emperyalist sömürüye karşı direnebilecek, devrime katkıda bulunabilecek millî burjuva diyebileceğimiz bir sınıf mevcuttur. Millî burjuva, sosyalist sloganlarla örgütlenmek şartıyla, giderek emperyalist sömürüye olduğu kadar egemen sınıflara karşı da tepki gösterebilir. Bütün bu nedenlerle önümüzdeki mücadele millî demokratik devrim mücadelesidir.»

Millî demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler bu bulgularını neyle dayandırıyorlar? Türk toplumunu diyalektik bir bütün halinde ele alıp bilimsel sosyalizmin sözgecinden geçirmelerine mi? Görünüşlerin altındaki temel ilişkileri araştırmalarına, tesbit etmelerine, bilimsel sosyalizmi bir dogma gibi değil de, yaratıcı şekilde uygulamalarına mı? Bulgularını niceliksel ve de niteliksel gerçeklerle pekiştiriyor, kamıyıyorlar mı? Bir kelimeyle millî demokratik devrim stratejisi doğrulara, gerçekleri mi dayanmaktadır? Bütün bu sorulara bu defa bilimsel sosyalistlerin vereceği cevap ortadadır: HAYIR.

Millî demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler Türk toplumunun doğru analizinden, değerlendirmesinden başlayarak stratejilerini saptamış değillerdir. Tersine, önce strateji saptanmış, sonra buna kıyafet aranmıştır. Diğer bir deyişle millî demokratik devrim stratejisinin doğruluğunu sözümona kamıtlayabilmek için Türk toplumunda feodal üretim ilişkilerinin hâlâ geçerli olduğu, Türk toplumunun sınıfları arasında komprador burjuvazinin karşısında bir de millî burjuva sınıfının bulunduğu uydurulmuştur. Bu yakıştırmalara sözün ona bilimsellik kazandırabilmek için Doğu ve Güney Doğudaki belirli aşiretler incelenmiş, bu üretim ilişkilerinden Türkiye'nin Güney Doğusunda ve Doğusunda feodal ilişkilerin hâlâ etkin olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca tek bir kişinin, bir ailenin, yada bir sülalenin belirli bölgelerde bir çok köye birden sahip olması da feodal üretim ilişkilerine örnek olarak gösterilmiştir. Feodalizmin varlığını tespit için aşiretleri ele almak, araştırmak ve de örnek olarak göstermek, örneğin kapitalizmin en ileri aşamasında, yani emperyalist aşamadaki Amerika'yı tanımlayabilmek için kızıl derili topluluklarını incelemeye, bu kabilelerin toplumsal yapısından Amerikan toplumunu için genel sonuçlar çıkarmaya benzer. Bu yapıldığı takdirde, Amerika'da en ileri kapitalizmin yanında, feodal, hattâ feodal öncesi üretim ilişkilerinin varlıklarını sürdürdükleri sonucuna varılabilir. Giderek kızıl derililer, beyazlar, hattâ zenciler kadar medeni haklara, kendilerine yetecek kadar toprağa sahip olmadıkları belirtilip, Amerika'daki devrimci strate-

jinin millî demokratik devrim stratejisi olması gerektiği ileri sürülebilir.

Görülüyor ki, istenildiği takdirde hemen her koşulda kendimize sürrealist bir strateji saptayabilir ve buna bilimsellik maskeleri takabiliriz. Fakat yukarıdaki örnekte olduğu gibi gerçek apaçık ortadadır: Örneğin Amerikan toplumu feodal, yarı feodal ilişkilerle kapitalist ilişkilerin yanyana yaşadığı bir toplum değil, emperyalist aşamadaki kapitalist bir toplumdur. Feodal, feodal öncesi görünümündeki ilişkiler de monopol kapitalizminin doğal sonuçlarıdır, monopol kapitalizmi tarafından belirlenmişlerdir. Diğer bir deyişle, Amerikan kızıl derilileri, beyazların Amerikan kıtasına ayak basmasından önceki toplum biçimlerini sadece görünüşte sürdürmektedirler. Gerçekte kızıl derilileri içinde bulundukları toplumsal yapıda yaşamaya zorlayan Amerikan Federal Hükümeti'dir. Amerikan Federal Hükümeti monopol kapitalizminin emrindedir, dolayısıyla kızıl derili toplumlarının yapısı monopol kapitalizmi tarafından belirlenir.

Gelelim Türkiye'ye: Feodal üretim şeklinin tanımını da zorlamak şartıyla feodal yada yarı - feodal üretim şeklinin Türkiye'de sadece %2,6 - %3,3 arasında bir yer tuttuğu hesaplanmıştır. [Bak: Dr. Korkut Boratav, 100 Soruda Gelir Dağılımı (kapitalist sistemde, Türkiye'de, sosyalist sistemde Gerçek Yayınevi, s. 136)] Gerçekte burada üretimin hangi amaçlarla yapıldığının da göz önünde tutulması gerekir. Üretim genellikle pazarlar için yapıyorsa, ortakçıyla ağa arasındaki ödeme şekli feodal bir ilişki gibi gözükse de, ürünün değerini, miktarını, elini pazarlar belirledikçe bu üretim şekli temelde kapitalisttir. Örnek olarak yine kapitalist Amerika'yı alalım: Kendi sınırlı topraklarında üretim yaparak genellikle sefalet içerisinde yaşayan çiftçi ailelerini bir kenara bırakacak olursak (çünkü bunların toplam üretimdeki payları hiç deneyecek kadar azdır) Amerikan tarımına, en modern üretim tekniklerinin uygulandığı, mekanikleşmiş kapitalist üretim şeklinin hakim olduğunu görürüz. Tarımda kapitalist üretim şeklinin en yaygın ve en etkin olduğu Amerika'da, tarım işçileri arasında sendikalaşma sanayi işçilerine göre çok zayıf olduğundan (tüm kapitalist ülkelerde ve bu arada yurdumuzda da böyledir), monopol kapitalizmi tarafından daha yoğun bir şekilde sömürülmektedir. Örneğin tarım işçileri, yiyecek, giyecek gibi zorunlu ihtiyaçlarını, kendilerini istihdam eden şirkete ait mağazalardan (bu kanunsuz bir işlem de olsa) sağlamağa zorlanabilirler. Bu koşullar altında çok kereler hafta sonuna kadar beklemiyen işçi, eline para geçmesi halinde dışarda çok daha ucuza satın alabileceği ürünleri, şirketin mağazasından monopol fiyatlarda krediyle sağlamağa mecbur olur. Öyle ki, hafta sonunda şirkete borçlu duruma bile geçe-

bilir. Böylece kapitalistlere emek-gücünü sattığı halde karahgında ödeme parayla değil, ürünle yapmış olur. Sınırlı bu ödeme şeklini, temeldeki üretimi biçiminden soyutlayacak olursak, burada kapitalist öncesi bir ilişkinin mevcudiyetini ileri sürebiliriz. Temelde inmedikimiz, yüzeyde kaldığımız, görünüşlerle yetindiğimiz ve üretimin hangi amaçla yapıldığını araştırmadığımız için gerçekler karşısında da gülmüş duruma düşeriz.

Millî demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler kahlardan kurtulup toplumları diyalektik bütünlükleri içinde inceleyebilselerdi; kapitalizmin bu dünya sistemi halinde geliştiğini, ileri kapitalist ülkelerle geri bırakılmış ülkelerin bir madalyonun iki yüzünü teşkil ettiklerini, ilerlik ve geriliğin doğuran sürecin bir olduğunu açıkça görebilselerdi. Dolayısıyla, iç dinamiğinin zayıflığı yüzünden emperyalizmin pençesine düşmüş bir ülkede, başlangıçta feodal yada yarı - feodal ilişkilerin mevcut olabileceğini, fakat emperyalist sömürü mekanizmasıyla bu ilişkilerin nitelik değiştirip kapitalist ilişkilerle dönüşeceğini, emperyalizmin giderek geri toplumun her sınıfına, her tabakasına, her kurumuna damgasını vurup sonunda kendi isteklerine cevap veren, bu isteklere uygun olarak değişen bir toplumsal yapı belirleyeceğini, bu koşullar altında artık - değerden pay alabilmek, yani sanayi işçileriyle topraksız ve az topraklı köylülerin sömürülmesine katılabilmek için büyük şehirlerdeki kompradorlardan en uzak kasabalardaki esnafa kadar tüm egemen ve arassınıfların emperyalizme göbek bağıyla bağlanacağını, bürokratik yalana devrimcilikten sıyrılıp sonunda emperyalizmin emrinde görev alsacaklarını millî burjuva adına layık bir sınıfa asla ortaya çıkarmayacağını da zorunlu olarak kavrayacak, teslim edeceklerdi.

Gerçek bırakılmış ülkelerdeki devrimci mücadele gelistikçe, bir diyalektik etki - tepki ilişkisi içinde emperyalizmin de karşı - devrimci mücadele yöntemlerini sürekli olarak değiştirdiğini, günümüz emperyalizminin çıkarlarını korumada klasik emperyalizmden çok daha hesaplı, çok daha planlı, çok daha bilinçli hareket ettiğini görebilen ve ileri kapitalist ülkelerle geri bırakılmış ülkelerin iç dinamiğini birbirinden soyutlamaya bilimsel sosyalistler, günümüzde artık emperyalist ve sosyalist mücadeleleri bir olduğunda birleştiriyorlar.

Örneğin marksist düşüncenin günümüzdeki en güçlü ve en etkin temsilcilerinden P. Baran ve Paul M. Sweezy (P. Baran 1964 yılında ölmüştür) «Monopoly Capitals» adlı eserlerinde, geri bırakılmış ülkeler halklarının hem milli bağımsızlıkları hem de ekonomik ve sosyal kalkınmaları için emperyalizme karşı mücadele ettiklerini belirttikten sonra, anti-emperyalist ve sosyalist mücadelenin bir arada yürütülmesi gerektiği, bir bütün teşkil ettiği, birbirinden koparılamıyacağı sonucuna varıyorlar. (Bak: P. Baran, Paul M. Sweezy, «Monopoly Capital» Monthly Review Press. s. 206).

Aynı şekilde J. Petras, geri bırakılmış ülkelerde «milli burjuva» adı verilen sınıfın emperyalist sömürüye katıldığını, pay aldığını, bu nedenlerle sosyal adalet, özgürlük ve ekonomik kalkınma için mücadele edenlere doğal olarak karşı çıktığını belirtiyor ve böyle tutucu ve de asalak bir sınıf devrimci mücadelede etkin bir rol tanıyan stratejinin yanlışlığını ortaya koyuyor. Petras'a göre geri bırakılmış ülkelerde anti-emperyalist mücadelede güç birliği ancak proleter-yayla fakir köylüler arasında kurulabilir. (Bak: J. Petras, «The Roots of Underdevelopment», Monthly Review, Şubat 1967 sayısı. S. 49 - 55).

Aynı şekilde araştırmacı J. Michael Dawn'a göre, devrimci mücadelenin ilk aşaması sömürülen halk kitlelerinin iktidara gelmesidir. Bununla beraber halk kitleleri iktidara gelir gelmez ülkenin emperyalizmle bağlarını koparmadıkları, koparamadıkları takdirde, karşı devrimini giderek egemenliği ele geçirebileceği de belirtiliyor. (Bak: J. Michael Dawn «Towards an International Strategy» Monthly Review, Nisan 1968 tarihli sayı. S. 29-41).

Hindistan'daki devrimci potansiyeli inceleyen Kathleen Gough, Hintli solcuların genellikle başarısız oluşlarında, şimdiye kadar kullandıkları anti-diyalektik toplumsal modelin oynadığı rolü belirtiyor, Hindistan toplumunu diyalektik gelişim kurallarına aykırı olarak burada feodal, ötede kapitalist, ileride yarı-feodal gösteren bu statik modelin devrimci stratejiyi de nasıl saptırdığını ortaya koyuyor. Hindistan'ın 19. Yüzyılda İngiliz İmparatorluğu'nun pençesine düşmesinden sonra, tarımda da feodal ilişkilerin tamamen ortadan kalktığı, tarımsal üretimin milletlerarası pazarlar ekonomisine uygun şekilde

yürütüldüğünü açıklıyor. Gough'a göre, giderek Amerikan emperyalizminin, Amerikan teknolojisinin hakimiyeti altına girmiş Hindistan'da, gerçekten bağımsız bir milli burjuva sınıfı bulmak imkansızdır. Dolayısıyla bu koşullar altında Hindistan'da bir takım solcular tarafından ileri sürülen «milli demokratik devrim» stratejisi temelden yanlıştır. Gerçek devrimci mücadelede sanayi ve tarım proleter-yası güçbirliğini muhayyel bir milli burjuvayla değil, az topraklı köylülerle, iş bulamıyan milyonlarca kişilik halk kitleleriyle yapmalıdır. (Bak: Kathleen Gough, «The Indian Revolutionary Potential» Monthly Review, Şubat 1969 tarihli sayısı. S. 23-36).

Gerçek bırakılmış ülkelere dünya kapitalist sisteminden bağımsız bir iç dinamizm tanıyan statik ve revizyonist görüşe en büyük darbeyi değerli bilim adamı Andre Gunder Frank indirmiştir. Özellikle Latin Amerika ülkelerinin toplumsal yapılarını diyalektik yöntemle inceleyen Frank, Latin Amerika'da günümüzde, hatta geçmişte feodal yada yarı feodal ilişkiler ayanların bir efsane peşinde koştuklarını açıkça belirtmiş, Latin Amerika'daki geri bırakılmış ülkelerin hepsinin dünya kapitalizminin vazgeçilmez birer halkası, birer parçası olduklarını, toplumsal yapılarının tümüyle emperyalizm tarafından belirlendiğini, sayısız olarak ortaya koymuş ve geri bırakılmış ülkelerin şimdiye kadar hem burjuva bilimadamları, hem de revizyonistler tarafından feodal, yarı-feodal, kapitalist olarak tanımlanmalarına imkan sağlamış statik toplum modellerine bir çırpıda son vermiştir. Frank'a göre ileri kapitalist ülkeler gelişimlerini Asya, Afrika, Latin Amerika toplumlarının geri bırakılmaları borçludurlar. Kapitalist sistem hem ileri kapitalist ülkeleri, hem de geri bırakılmış ülkeleri kapsayan bir bütündür. Geri bırakılmış ülkelerdeki artık-değere el koyabilmeleri, hatta artık-değer üretilmesi için emperyalizmi bu ülkelerin toplumsal yapılarını (başlangıçta da kapitalist sömürüye uygun değilse) değiştirmek, hatta çok kere Latin Amerika'da olduğu gibi daha basından belirlemek zorundadır. Feodal üretim şekli üstüne kapanaklığı, kendine yeterliği yüzünden emperyalist sömürüye uygun değildir. Bu yüzden emperyalizm iç dinamiği zayıf ülkelere el attıktan kısa bir süre sonra bu toplumda o zamana kadar fosilleşmiş sanılan ilişkileri niteliksel olarak değiştirir, temelde kapitalist olan ilişkilerle belirler, ezilen, sömürülen halk

Çağımızda geri bırakılmış ülkeler bütünüyle emperyalizmin mekanizması içindedir.

kitlelerin bu niteliksel değişimlerin bilincine varmalarını için de geçmişteki ilişkilerin, geleneklerin düzeydeki özel ilişkilerini korur, yaşatır. İleri kapitalist ülkelerle geri bırakılmış ülkeler arasındaki ilişki, geri bırakılmış ülkenin içinde de aynen uygulanır. Öyle ki, nasıl New York Delhi'den, Kahire'den, İstanbul'dan çok daha gelişmiş, çok daha güçlenmişse, İstanbul da, Ankara da, İzmir de, Kars'tan, Bingöl'den, Tunceli'den, Hakkari'den çok daha gelişmiştir. Diğer bir deyişle İstanbul, İzmir, Ankara gelişimlerini tümüyle Anadolu'nun geri bırakılmışlığına borçludurlar. Aynı şekilde Türkiye'nin Batı'nın gelişebilmesi için doğusunun geri bırakılması gereklidir. Nitekim son günlerdeki tartışmalar da örneğin doğru bölgelerinde biriken sermayenin İstanbul, İzmir gibi batıdaki büyük ticari şehirlere kaydırıldığını gösteriyor. Bu bakımdan örneğin İstanbul, Anadolu'da üretilen artık-değere emperyalist bir ilişki içinde el koymaktadır. Anadolu'nun artık-değeri İstanbul'un Anadolu üzerindeki monopol egemenliğini güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Batı'daki büyük şehirlerle doğu bölgesi arasındaki ilişki, geri bırakılmışlık ilişkisine büyük şehirlerin, kasabaların kendi yapıları içinde de rastlamak mümkündür. Örneğin İstanbul tarafından sömürülen diyelim Kars şehrinde de artık-değerin kullanılması, na göre ileri gitmiş ve geri bırakılmış kesimler vardır. Böylece emperyalizmin pençesine düşmüş bir ülkede merkezle gezegen arasındaki sömürü ilişkisi, gezegen içinde de en uzak noktaya, taşınmakta görünüşte dışarıdan tamamen izole edilmiş dağ ve orman köylerine kadar geçerli olmaktadır. Bu dinamik ilişkiler içinde feodal ilişkiler, kahutlar aramak beyhudedir, gülünçtür. (Bak: Andre Gunder Frank, I. «The Development of Underdevelopment», Monthly Review, Eylül 1966

sayısı. S. 17-31, II. «Capitalism and Underdevelopment in Latin America» (Historical Studies of Chile and Brazil), Monthly Review Press. 1967).

Görüyoruz ki, kahlplar dışına çıkabilen bilimsel sosyalistlerin vardıkları sonuçlar aynıdır. Emperyalizmin geri bıraktığı ülkelerde, emperyalizme karşı mücadeleyle sosyalizm için mücadele bir bütündür.

Milli demokratik devrimci veya proleter sosyalistler veya proleter devrimci neden bunu görmek istemiyorlar?

Nitekim Türkiye'nin tek sosyalist partisi İşçi Partisi'nde küçük burjuva sosyalizmi egemen hale gelince, Prodhon'cular, popülistler, oy kaygısını her ilkenin önünde tutunca, yönetimi yöneticiler eylemsizliğin şampiyonluğunu yapıp pasifizmi bir erdem gibi satmağa kalkınca, sosyalist gençlerin devrimci potansiyellerine doğal ve olumlu açış olanakları da ortadan kalkmış oldu. Bu potansiyele mutlaka bir boşalm yolu bulmak gerekiyordu, nitekim eylemsizliğin, iktidarsızlığın sosyalist hareketi felce uğrattığı bu kritik dönemde, gençler kendilerine gerçek eylem yolunu gösterdiği ileri sürülen milli demokratik devrim stratejisini benimsemek zorunda kaldılar. Bu nedenlerle milli demokratik devrim stratejisini, Türkiye'de sosyalizmin çocukluk hastahğı değil, sapkınlığı diye adlandırmak çok daha yerinde olacaktır. Devrimci gençliğe İşçi Partisi içerisinde doğal açılım yolları bulunmadıkça, gençler bilimsel sosyalizmi, kahlplar şeklinde değil de yaratıcı temelinden öğrenmedikçe, sosyalistler İşçi Partisi'ne bilimsel sosyalizmi egemen kılamadıkça, Türkiye'de sosyalizmin bu sapkınlığı da devam edecek ve daha uzun bir süre anti-emperyalist ve sosyalist mücadelenin bütün olduğu gözlerden kacamayacaktır.

Direnen işçiden toprak işgal eden köylüye...

İşıl TURKBEN

— İŞÇİLER VE GENÇLER EL ELE —
Direnişlerinde yalnız kalmıyan işçiler halk oyunu oynarken.

10 Kasım 1969...

— Silivri'nin 3302 nüfuslu Değirmenköyü'nde köylüler, Eseceli çiftliğinin 5 bin dönüm arazisini işgal ettiler.

14 Kasım 1969...

— Ege sanayi işçileri 3 arkadaşlarının haksız yere işten atılmalarını protesto amacıyla direnişe geçtiler.

18 Kasım 1969...

— Sac Sanayi işçileri 9 arkadaşlarının işten atılması üzerine direnişe geçtiler.

Geçtiğimiz Cuma günü Ege Sanayi Fabrikası Müdürü, İş Kanunu'nun patrona tanıdığı olduğu «işveren» bildirimsiz feshi hakkı (17. madde) na dayanarak üç işçiyi işten attı. Ege sanayi işçilerinin kayıtlı olduğu sendika Maden - İş'in lokal başkanı Hüsnü Demirel kararı ve baldızına karşı yapılan bu haksız davranış, işçilerin iş yerini terketmesine ve direnişe geçmesine sebep oldu.

Müdür Erdoğan Kubilay Akınar, neden Hüsnü Demirel'i işten attı. Hüsnü Demirel çalışan, özü sözü doğru bir işçiydi. Devrimci sendika Maden İş'e kayıtlıydı. İki yıl boyunca çalışmış çabalamış, Ege Sanayi işçilerinden 150 kişiyi Maden - İş Sendikası'na kaydettirmişti. Patron nasıl düşman olmadı Hüsnü Demirel'e? İşçiler sarı sendika Çelik İş'ten çıkıp, Maden İş'e girmişlerdi... Ücretlere 40 kuruş zam olmuştu. İşçinin gözü açılmış, hak, sosyal adalet sözleri fabrikada sık sık duyulmaya başlamıştı. İşçilerin gözü yılmıyordu. İşçi dedigin patronun sözünden çıkmamalıydı. Patronlar düşündüler, taşın-

dılar, en sonunda hal çaresini Hüsnü Demirel ve ailesini işten atıp, işçilere gözdağı vermekte buldular. Fakat patronların hesabı yanlış çıktı. Ege Sanayi işçileri üç arkadaşlarını yalnız bırakmadılar. «Birlikten kuvvet doğar» dediler... O sırada Değirmenköylüler de kendi topraklarına sahip olmaya kalkın, toprakları işgal etmiş hak istiyorlardı. Toprak köylünün, peki ya fabrika kimindi? Ege sanayi işçilerinin değil miydi? Kendileri değil miydi demiri döğen, kaynar kazan başında saatlerce bekleyen? Makinaları işleyen? Arkadaşları işe alınmaya, sendika özgürlüğü tanınmaya, sosyal haklar verilinceye kadar direnmeye karar verdiler.

Direnişe karar veren Ege sanayi işçileri harekete geçmez İstanbul Bölgesi İşçiler Birliği ve Gençlik temsilcilerini yanlarında buldular. Böylece hareketin başlangıcıyla birlikte kendilerine güç katan bir dayanışma örneğine şahit oldular. Bu dayanışma Ege sanayi işçilerinin direnişlerinin haklılığını ortaya koyan bir davranış örne-

ği olduğu gibi, işçilerin kendi birlikleriyle ve gençlerle olan dayanışmalarının artık belli bir düzenlilik içine girmesini de belgeli.

Ege sanayi işçileri direniş, son günlerde gelişen işçi ve köylü direnişlerinin son halkası oldu. İşçiler bir bildiri yayınlarak, işçi ve köylü kardeşlerini birliktir olmaya çağırıyorlar.

«Biz, Ege Sanayi İşçileri olarak işten çıkartılan üç arkadaşımızın yeniden işe alınması ve iş arkadaşlarımız için direniyo-

ruz» Direnişimizin bizler gibi emeğiyle geçinen, patron zulmü altında ezilen bütün işçi arkadaşlarımıza birleşmenin ilk şartı olarak duyuruyoruz.

Bütün fabrikalarda çalışan işçilerin uğradığı haksızlıklar bizim fabrikamızda da sürmektedir. Buna sebep iş kanunu, sendikalar ve de grev - lokavt kanununun patronların istediği şekilde çıkarılmış olmasıdır.

Patronlar kendilerinden yana bu kanunları bile yerine getirmemektedirler. Zulümlerini her gün biraz daha arttırmaktadırlar. Üç arkadaşımızın işten atılması bu zulmün son örneklerinden biridir. Fabrikamızda sendikacı arkadaşlarımızla birlikte bu zulme karşı çıkarak direnmekteyiz.»

«Ege fabrikası işçileri olarak biliyoruz ki, fabrikamızdaki zu-

lüm, birçok fabrikada patron ve patronlardan yana sarı sendika itlerinin işbirliği ile, tüm işçi kardeşlerimize yapılmaktadır. Bu zulmün en açık örneği, Mutlu Akü Fabrikasında, Arçelik Fabrikasında da görülmüştür. Bu zulmün daha korkuncu, Zonguldak Maden Ocaklarındaki işçilere, Derby'dekilere, Kavel'dekilere, Singer'dekilere, Demir Döküm'deki işçi arkadaşlara polis copları, sis bombaları ve kurşunlar kullanılarak yapılmıştır.

«Bu zulmü kırmamanın, iş garantisini elde etmenin tek yolu işçilerin emekleriyle geçindiklerini ve ayrı bir sınıf olan bütün fabrikaların işçileri vardır.

«Öyleyse o veya bu fabrikamızın işçileri değil, emeğiyle geçinen ayrı bir sınıf olan bütün fabrikaların işçileri vardır.

«Birleşelim güç olalım.

«Birleşelim genel grev hakkımızı alalım.

«Birleşelim emeğimizin hakkını alalım.

«Birleşelim zulümleri kuralım.

«İşçiyiz, haklıyız - işçiyiz güçlüyüz.»

İşçi kardeşlerine böyle çağrıda bulunan işçiler, diğer bir bildiri ile de Değirmenköyü'nde toprak işgal eden köylü kardeşlerine seslendiler. Herzaman emele olduklarını, savaşa devam etmeleri gerektiğini anlattılar. Değirmenköy'e gönderdikleri 130 imzalı bildiride şöyle diyor-du işçiler:

«Değirmenköyü'nde toprak için mücadele eden köylüler ve Ege sanayi fabrikasında haksızlığa, baskıya karşı savaşan işçiler arasında devrimci dayanışmayı kuralım.

«İktidarı elinde tutanlara şu nu hatırlatalım: Devletin silahlı kuvvetleri, topraklarımızı yabancıların işgalinden korumakla kullanılır. Devletin silahlı kuvvetleri Kıbrıs davasını çözmek uğrunda kullanılır.

Devrimci bir sendikanın ilgi çekici çalışma raporu

Türkiye'de sendikal mücadelelerin ne denli yozlaşmaya doğru meyilettikleri gözlerden kaçmamaktadır. Sendikalarımıza egemen durumda olan bürokratik eylemsiz düzen, kapitalizmin gereklerine tam anlamıyla uygun olarak varlığını sürdürmektedir. Kimi devrimci olduklarını savlayan sendikalar bile bir yerlerde bu kapitalist bulguya ayak uydurmaktadırlar. Yeni sözleşme düzeninin sağladığı ödentili mekanizması sendikaların rahat koltuklara gömülmesine yol açmış, gerçek anlamdaki sendikal mücadele, kapı dışarı edilmiştir.

Herkesin bildiği gibi sendikalarımız genel olarak çift alternatifte kümelenmişlerdir. Bunlardan biri açıkça sağcı sendikalar, öbürü de solcu nitelikteki sendikalar. Bilindiği gibi sağcılar Türk - İş, solcularda DİSK Konfederasyonlarına bağlı bulunmaktadır. Kuşkusuz bu iki duvarın dışında olan sendikalar da vardır. Bu dışta kalanların bir kısmı tamamen sarı sendikalar olup adlarını duyulmasını bile istemezler. Öbürleri de kendi çağlarında devrimci mücadele veren, emekçileri bilinçlendirme yolunda yaygarasız sessiz - sedasız eylem sürdüren sendikalar. Ancak, burada açıkça belirtelim ki sarı sendikalar sadece yukarıda adım ettiğimiz bölümde kümelenmiş olan sendikalar değildir. Elbette ki sağda ya da solda göründükleri halde sariye bulaşan sendikalar da vardır. İşte bizim bu kısa yazımızda asıl üzerinde önemle durmak istediğimiz konu budur. Diyeceğimiz sendikaların görünüşte hangi safta yer aldığı değil somut eylemleridir.

Yazımızda somut bir örnekle girmek istiyoruz: Elimizde Tekstil İşçileri Sendikası Genel Yönetim Kurulunca hazırlanıp Genel Kurula sunulan bir Çalışma Raporu var. Bu Rapor, şimdiye değin alışılmış dışında yeni bir Rapor olarak dikkati çekmektedir.

Bugüne dek, tüm sendikalar hazırladıkları Çalışma Raporlarında genellikle kendi yönetici klliklerinin propagandasına geniş yer ayırmış, Çalışma Raporlarını niteliklerinden uzaklaştırmışlardır. Arada teknik bilgilere de yer verilen Raporlar, emekçi sınıfının yararına olan görüşlere kapalı tutulmuştur.

Elimizde ki Tekstil İşçileri Sendikası Çalışma Raporu adlı kitap bu duvarı kesin şekilde yıkmaktadır. İçinde tek bir yöneticinin hatta sendikanın bile övgüsü yapılmamakta, Sendikanın gerçekleştirmeye çalıştığı eylemleri sıraladıktan sonra, Türkiye Sendikacılığının hangi rotada ilerlediği takdirde başarıya ulaşacağını Sendika görüşü olarak açıklamaktadır. Raporda «biz bunları yaptık. Biz büyük sendikayız. Herşeyi biz biliriz.» gibi saçmalıklar olmadıktan başka, «Biz sendika olarak bu doğrulara inanıyoruz. Bu doğruların gerçekleştirilmesi elbette ki gücümüzü aşmaktadır. Bunlar bir yerde siyasal mücadele sorunudur. Gerçekleştirmek istediklerimizde özellikle yaygaradan kaçındık» gibi olumlu açıklamalar yer almaktadır.

Gerçekten de Tekstil Sendikası emekçiye yararlı eylemlerini reklamsız olarak gerçekleştirme çabasında olan bir sendikadır. Bu yolda bir Konfederasyonun üstünde olumlu sonuçlar alacağı elbette ki şüphe götürmez. Sanırım ki, sendika ile ilgili olarak bu yazdıklarımız bile yöneticiler tarafından «reklam» diye, iyi karşılanmayacaktır!

Sendikadan alıp okuyunuz Çalışma Raporunu. O zaman anlaşılacaktır ki, biz her noktayı eksik belirtiyoruz. İçinde Sendikanın temel görüşleri, İstanbul'un sorunları, eğitim üzerine inceleme, hukuki görüşler v.b. sosyalist bir inceleme ve araştırma yapıtında rastlanabilecek önemde bölümler vardır.

Türkiye Sendikacılığı bu anlayış aşamasına vardığı gün, gerçek mücadelenin taktiklerini saptamak mümkün olacaktır. Aksi halde, şu ya da bu görünüşte olmak ve bürokrasiyi egemen hale getirmek sendikacılığın gereğini ortaya koymaz. Ödentili ve maaş düzeni sendikaların stratejisi olduğu sürece, oralardan eylem beklemek boşunadır.

Kendilerini devrimci sayan sendikalar, burada yazdıklarımızı bir uyarı olarak kabul etmeli ve devrimciliği bir yaka rozeti olmaktan kurtarmalıdır. Olmayanı kendine yakıştırmak kadar büyük ihanet olamaz.

Kani ŞENGÜL

— DİRENEN İŞÇİLERİN SİLAHLARI —
Sömürüyü parçalayacak nasırlı ellerin yumrukları

— İŞTEN ATILAN AİLE —
Hüsnü Demirel

«Mehmetçik, toprak ağalarının haksızlıklarını, köylünün toprağını yağmalamasını kolaylaştırmak için vasıta yapılamaz. Mehmetçik, işçinin hakkı direnişini kırmak için kullanılamaz.

«Biz işçiler ve köylüler bu gerçeği her yerde dile getirelim.

«İşçilerin ve köylülerin arasındaki kopmaz devrimci bağları sağlayalım, birbirimizden habersiz olursak, meselelerimizi çözemeyeceğimizi asla hatırdan çıkarmayalım.

«Biz Ege sanayii işçileri bu gerçeği görüp kabul ettiğimiz için köylülerin giriştiği mücadeleye yabancı kalamayız. Bu sebeple diyoruz ki:

«Değirmenköy'ündeki köylülerin giriştikleri toprak işgali haklıdır. İşgalin manası toprak reformudur. Anayasa köylünün topraklandırılmasını, yeni toprak reformunu emreder. Bu emre itaat etmeyen ağalara, patronlara ve onların ağababaları Amerika'ya rağmen, köylüler anayasanın emirlerini yerine getirmişlerdir. Hiçbir kuvvet bu mücadeleyi durduramayacaktır. Değirmenköy'lülerin bugünkü toprak mücadelesi, devrimci bir mücadeledir.

«Yasasın köylülerin devrimci mücadelesi!

«Köylüler, ege sanayii işçilerini destekleyin!

«Biz işçiler, sendikalarımız, birliklerimiz vasıtasıyla yıllardır Amerikan ajanı patronlara ve onların adamlarına, müdürlerine karşı çetin bir mücadele yürütüyoruz.

«Amacımız,

«Çalışmamızın karşılığını almak,

«Aç kalmamak,

«İşten kovulmamak,

«Serbestçe sendikalara girmek,

«Teşkilatlanmak,

«Grev hakkına tam kavuşmaktır.

«Bütün bunlar, anayasanın bize tanıdığı haklardır. Ve hepsi de Amerikan ajanı patronlar tarafından çiğnenmektedir. Bizim direnişimizin amacı ise, anayasayı bizzat uygulamaktan başka bir şey değildir.

«Halbuki, Ege sanayii fabrikası sahibi bu haklarımızı, sahip çıkan bir arkadaşımızı, aynı

fabrikada çalışan karısı ve bal-dızıyla birlikte işten atarak, hem bir aileyi açığa mahkum etmiş, hem de anayasamızı çiğ-nemiştir.

«Devrimci köylüler bu mücadeledede bizi destekleyin...

«Toprak ağaları patronlarla elele vermiş, bir de sırtlarını Amerikaya dayamış, bütün halkın hakkına el koyuyor. Üstelik memleketimizin bağımsızlığını da Amerika'ya peşkeş çekiyor. Biz işçiler ve köylüler ise, birlikten uzak, bir başımıza mücadele ediyoruz.

«Amerikan ajanı patronların ve toprak ağalarının birliğine karşı bizler de işçiler ve köylüler olarak birliğimizi sağlayalım.

«Birbirimizden haberdar olalım.

«Amerikan emperyalizmi, ağalar ve işbirlikçi kapitalistler durdukça, bizim mücadelemiz devam edecektir. Zira bunlar işçinin ve köylünün düşmanıdır. Her zaman köylünün toprağına ve işçinin hakkına hukukuna el koyacaklardır.

«Bugün Ege sanayii işçileri ve Değirmenköy köylüleri arasında bağlar kurulacak, yarın Türkiye'nin bütün işçileri köylüleri birleşecekler.

«Yasasın köylülerin demokratik mücadelesi!

«Yasasın işçilerin ve köylülerin devrimci birliği!

«Yasasın bağımsızlık ve demokrasi için savaşanları!

Türkiye daha nice toprak işgallerine, fabrika işgallerine gebe-dir. Tüm devrimciler bunlara hazır olmalı ve en iyi biçimde değerlendirmelidirler.

Hürriyetimiz var, Hürriyetimiz Buysa...

● Namık Kemal hürriyet için yazmış, hürriyet için zindanlarda yatmış. Daha birçokları hürriyet için döğümüş... Ve şükürler olsun ki, kazanmışız, hürriyet sahibi olmuşuz. Hürriyetimiz var. Caddelerde istediğimiz kadar dolaşabiliyoruz. Vitrinlerde buzdolaplarını, çamaşır makinelerini, elbiseleri, vitamin kürkleri, adını bilmediğimiz şeyleri, meyveleri, hayvanları seyrederiz. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var. Hatta, mini etekli bayanların o giirlere konu olan ilahi bacaklarını bile seyredebiliyoruz. Hatta peşinden yürüyüp gidiyoruz bile. Kimse birşey demiyor. Çünkü hürriyetimiz var. Köyden şehire, bir semitten diğer semte yaya gidiyoruz. Sabahdan akşama kadar dört beş kahve geziyoruz. Gezi hürriyeti. Bir gecede binler harcayanlarımız var, beş kuruşluk malı beş liraya satanlarımız var. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var Kazanç hürriyeti... Özel okullar açıyoruz. Sahte diploma veriyoruz. İstedikimiz zaman da öğrencileri kovup kapatıyoruz. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var. Petrolümüzü dostumuz Amerika'ya hediye ediyoruz. Hürriyetimiz var. Satılmışlık hürriyeti o kadar çok ki... Hürriyetlerimiz sayılamayacak kadar çok. Hele fakire verilen hürriyetler. Yer misin, gıyer misin, ev yapıp içine girersen, iş yapıp çalışır mısın, para yapıp harcar mısın, avrat yapıp evlenir misin. Neylersin bu kadar çok hürriyeti?

Ey insanlar. Avazım çıktığı kadar bağırarak size sesleniyorum. Hürriyet, köpekler gibi aç, susuz, evsiz, barksız, başboş gezmek mi, yoksa insan gibi çalışıp, insan gibi yaşamak mı? Ben hürriyet istemiyorum, bana insanlık verin. Hürriyet sizin olsun.

ALİ TEMEL KURTARAN
(Güllüce Köyü - Erzincan)

Hedef TİP Yönetimidir

● Her zaman ve her yerde «sınıf sınıfı» der, dururuz. Ama sınıfımızın ne gibi bir görevi üstümüze yüklediğini hatırlamak zahmetine pek azımızın katlandığını, geçmişe bir göz atarsak, görürüz. Bir duygusal komünizmin ardından kopan alkış furyası bizi alıp götürmüştür. Yükledik birkaç ağzı laf yapının omuzuna en önemli işi ve ondan sonra şımartıp ilahlaştırdı.

Evet, sosyalist partide bir disiplin gerekli. Ama o disiplin partinin bilimsel yoldaki hedefinden şaşmamak için kullanılan şeydir. Yoksa şahsi çıkarlar uğruna bu kılıfı kullanmanın yeri bizim felsefede yoktur. Sosyalizmde dümen çevirmek, yalan söylemek, köylerde burjuva partilerinin yaptıkları gibi hadis okuyarak oy avcılığı yapmak, «15 bin oyu sokağa atamam» diyerek ağalarla işbirliğine gitmek yoktur kardeşler... Şimdi, senelere umut bağladığımız ve çocuk çoğunu muzun ekmeğe parasından keserek yaşaması için aldat ödemiş partimizin bugünkü yöneticileri, yani Aybar kadrosu bunu yapmıştır, ve hâlâ da yapmaktadır. Buna dur demenin zamanı gelmiştir. Hepimiz sosyalist olarak bu dönemde aklımızı başımıza toplayıp üzerimize düşeni yapmaya hazırlanmalıyız. Bu artık bizim için kaçınılmaz bir zorunluluk ve namusluluktur. Partiyi sağa doğru açan Aybar yönetimine son verip yerine yeni bir sosyalist kadro getirmelidir.

METİN GÜR
(İşçi - Almanya)

Şu 1917 Yılında

● Geçenlerde bira içerken tanıdığım yağlı bir Alman'ın Berlin'de Dünya Savaşı sonuna doğru Türkiye'deyken çektiği resimlerden bazılarına gördüm.

Bir genç adam; sırtındaki elbise (hışa, ne elbisesi), sırtındaki çul, yüz kere yırtık. Bir elinde büyüsek bir kama. Gülerken poz vermiş resmi çeken Alman askerine.

Alanda bir darağacı, darağacında bir adam sallanır durur. Başında ölüm fermanı. Neden asmışlar bu adamı? Enver Paşa'nın «alsın» emriyle darağacına çekilen Arab'ın suçu: Geçerliğe sürülen kağıt parayı kabul etmemesidir. Halp. Nisan 1917.

15-16 yaşlarında bir Kürt kıza. Yanında bir not: «Kürt kıza. Her gün bizim askerlerden yiyecek dilenirdi. Mardin 1917» Sol eliyle göğsünün açılan kısmını örtmüştü. Birbirine iğreti tutturulmuş bez parçalarını «entari» niyetine giyinmiş. Yalamayak. Keçeylemiş saçlarını, bir acı tepelikle örtmüştü. Gözlerinde acı, tasa ve kuşku...

İşte 50 yıl öncesinin Anadolu'su. Ve hâlâ Alman turistleri. Amerikan turistleri aynı manzaraları fotoğraf kağıdına tesbitte meşgul! Ve Almanya sokaklarında çöpçü kıyafetli Türk'ün resimleri: «Ben Köln'ü teniz tutuyorum. Ya siz?»

İSMAİL KAHRAMAN
(Frankfurt/Main, Almanya)

ANT Abonelerine Büyük Tasarruf

ANT DERGİSİ, abonelerine büyük bir tasarruf imkanı sağlamaktadır. Piyasada 125 Kuruş'a aldığınız derginizi, abone olduğunuz takdirde 86 Kuruş'a okumanız mümkündür. Zira ANT'nın yüzde 32 indirimli abone tarifesi şöyledir: Yıllık 44 Lira, 6 aylık 22 Lira, 3 aylık 11 Lira...

ANT'a abone olanlar, ayrıca, ANT YAYINLARI'nın bütün kitaplarını yüzde 20 indirimle satın almak imkânına sahiptirler. Her iki indirimden de yararlanabilmek için abone bedelinin ve kitaplarımızın indirimli bedellerini posta havalesiyle «ANT DERGİSİ - P.K. 934 - SİRKEÇİ - İSTANBUL» adresine göndermeniz kâfidir. Havale kağıdının arkasına abone süresi ve istediğiniz kitapların isimleri ile adresiniz açık olarak yazılmalıdır.

ANT YAYINLARI'nın abonelerimiz için indirimli fiyatları şöyledir: İnce Memed (birinci cilt) 12, İnce Memed (ikinci cilt) 12, Osmanlı Toplum Yapısı 9, Hilafet ve Ümmetçilik 10, Geri Bırakılmış Türkiye 4, Milli Kurtuluş Cephesi 4, Düzenin Yabancılaşması 5, Anarşizm 6, Roman Gibi 12, Siyah İktidar 6, Yazantım 4, Nazım Hikmet'in Polemikleri 6, Sabahattin Ali Dosyası 6, Gerilla Nedir 4, Savaş Anıları 8, Üç Anadolu Efsanesi 8, Ortadirek 12, Ölmezotu 12, Yer Demir Gök Bakır 12, Çizgili Dünya 4, Türkiye'de İlerici Akımlar 12, Dinle Yankee 8, Mavi Göz-ü Dev 8, Zapata 4 Lira'dır.

Mao'nun teori üstüne düşünceleri

«Çin'in tarihini ve toplum yapısını bilmeden gerçek marksist olunamaz!»

“MARKSİZMİN ÇİNLİLEŞTİRİLMESİ,”

Mao Çe Tung'un aşağıdaki yazılarını, son günlerde Türkiye'de «somut koşulların somut tahlili» tekerlemesiyle yapılan strateji ve taktik ile ilgili tartışmalara; son derece başarısızlık içinde yürütülen kitlelere ideolojik propaganda yapma ve eğitme eylemlerine; hayali güçlerle hayali işler başarma isteklerine; Türkiye'nin nesnel tarihi koşullarını ve içinde bulunduğu ortamı göze almayan aceleci girişimlere ve «Güler Yüzlü Sosyalizm» adı altında marksizmi yozlaştırma gayretlerine açıklık kazandırır amacıyla sunuyoruz.

«Marksizmin Çinlileştirilmesi, marksit - leninist temelden hareketi inkâr eden bir «doğrultma» hareketi değil, tersine yüzde yüz bilimsel tutumdur. Bu bakımdan, dogmatiklere olduğu kadar «hürriyetçi sosyalizm», «Türkiye'ye özgü sosyalizm» kuramcılarına da esaslı bir cevaptır.

(Bu yazılar Mao Çe Tung'un, Çin'deki devrimci tartışma ve eylemlerin en buhranlı döneminde, 1938-1942 yılları arasında yazdığı yazılardır.)

DEVİRİMCİ teori olmadı, tarihi bilgi olmadı ve somut hareket iyice kavranmadan, bir büyük devrimci hareketin zafere götürülmesi olanaksızdır.

Marx'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in teorileri bütün evrene uygulanabilir. Onların teorilerine bir dogma olarak değil, bir eylem kılavuzu olarak bakmak gerekir. Marksizm ve leninizmi harf değil, yaratıcılarının sorunları gözlemede ve çözüme ulaştırmakta kullandıkları görüş ve yöntemleri öğrenmeliyiz. İşte devrimci bilimi oluşturan, bizim devrim olgularını en doğru şekilde algılamamızı sağlayan ve bizi devrimci eyleme sürükleyen yalnızca bu eylem kılavuzudur, yalnızca bu görüş ve yöntemdir. Partimiz, marksist - leninist eğitimde eski duruma oranla çok büyük gelişmeler kaydetmiştir. Fakat bu eğitim henüz güçlü ve evrensel olma niteliğini kazanamamıştır. Bu açıdan biz, diğer ülkelerdeki benzerlerimiz kadar partilere, göre, az çok geri sayılırız. Bizim görevimiz yine de 450 milyon insanı emsalsiz bir tarihsel mücadeleye sokmaktır. Bu durumda, üstün bir çabanın harcanmasını gerektiren, teorisinin ayrıntılı ve köklü bir şekilde bilinmesi, bizim için hayati bir önem taşımaktadır. Gelin önmüzdaki Altıncı Büyük Kongre'den sonra parti çatısında bilgi edinme yarışını başlatalım. Bu bakımdan kim bazı şeyler başarıyor, kim diğerlerinden daha fazla ve daha iyi çalışıyor, görelim. Şimdiye kadar çalışmalarımız çok kötü yürümedi, fakat teoriyi köklü bir şekilde öğrenmezsek, çalışmalarımızı, en iyiye

doğru geliştiremeyiz. Ve işte ancak bu gelişme ZAFER'i sağlar. Teorinin öğrenilmesi, başarının ön koşuludur. Öncülük görevi açısından, marksizmi, gereksiz ayrıntılara inmeden sistematik bir biçimde uygulayan ve boş lafı bırakıp somut işlerle uğraşan bir iki yıldız yoldaşımız olsa, bu, Japon emperyalizmine karşı elde edilen zafere eşit olurdu. Yıldızlar, marksizmi kesinlikle öğrenmeliyiz.

Çalışmalarımızdaki diğer gelişmelerimiz de tarihi mirasımızı iyice anlamak ve marksist yöntem kullanarak onu eleştirel bir şekilde değerlendirmektir. Binlerce yıldan beri büyük halkımızın tarihi millî özellikler ve bir çok değerli nitelikler gösterir. Bütün bunların karşısında, biz ilkokul öğrencileriyiz. Bugünkü Çin, tüm tarihin bir ürünüdür. Biz marksist tarihçiyiz, tarihi tahrip etmemeliyiz. Konfüçyus'tan Sun-Yat-Sen'e kadar eleştirel bir toplama yapmalıyız ve kendimizi bu değerli geçmişimizin mirasına saymalıyız. Diğer yandan, bu mirasın iyi hazmedilmesi, bize devrimci eylemde çok yararlı bir yöntem ve kılavuz sağlar. Bir sosyalist, şüphesiz enternasyonalist marksisttir, fakat marksizm uygulanmadan önce millî bir biçime kavuşmak zorundadır. Soyut marksizmi diye bir şey yoktur, somut marksizm vardır. Somut marksizmden anladığımız, millî bir biçim almış, yani Çin'in mevcut somut koşullarındaki somut mücadeleye uygulanan marksizmdir, soyutlanmış marksizm değildir. Eğer büyük Çin halkının bir parçası olan ve halkına etiyale, kaniyle bağlı olan bir Çinli, Çin'in özelliklerini hesaba kat-

mayan bir marksizmden söz ediyorsa, bu marksizm boş bir soyutlamadan başka bir şey değildir. Böylelikle, marksizmin Çinlileştirilmesi, yani bütün kendini ortaya koyuşlarında marksizmin Çin'in özellikleriyle dolu olmasına dikkat edilmesi, marksiz-

min bu özelliklere göre uygulanması, hiç zaman kaybetmeden bütün parti üyelerince anlaşılıp çözüme ulaştırılması gereken bir sorundur. (Yabancı örneklerle uygun sekiz - bacaklı denemeler yazmaya son vermeliyiz; boş ve soyut kavramları tekrar-

lamaktan vazgeçmeliyiz; dogmatikliği kökünden kazıyıp yerine Çin halkının gözüne ve kulaklarına yabancı düşmeyecek yeni ve canlı, Çin'e özgü bir biçim ve davranış getirmeliyiz. Evrensel içeriği, millî biçimlerden ayrı düşünmek evrensellik-

Almanya'da Apo'nun iflası

Amerika ve dünyanın bir çok yerlerinde Vietnam harbinin protesto yürüyüşleri devam ederken 15 Kasım'da Almanya'nın muhtelif kentlerinde de yürüyüşler yapıldı. İşçi sendikaları ve bir çok demokratik derneklerin bu yürüyüşlere pasif kalmalarının yanı sıra tertip komitesindeki solcu kuruluşların çokluğuna rağmen yürüyüşe katılanların sayısı üç bini geçmedi.

Köln'deki yürüyüşe katılan örgütlerden Alman Komünist Partisi, anarşistler, ve'nin başlangıçta ayrı ayrı gruplandığı görüldü. Müsterek bir bildiri yerine örgütler ayrı bildiriler yayınladılar.

Bildirilerde genellikle Amerika'nın Vietnam'ı terk etmesinin yanı sıra bu sefer yeni Alman hükümetinden istekler de göze çarpyordu. Bunların başlıcaları Bonn hükümetinin Vietnam Demokratik Cumhuriyetini ve Güney Vietnam'daki Devrimci hükümeti tanıması, Güney Vietnam ve Amerika'yı Alman hükümeti tarafından yapılan yardımların kesilmesi idi.

Alman Komünist Partisi de bildirisinde aynı istekleri tekrarlıyor, zehirli gaz alanındaki gelişmelerin Amerikan ordusu tarafından Vietnam halkı üzerinde denendiğini, yüzbinlerce kadın ve çocuğun yauarak sakat kaldığını söyleyerek Alman ilaç konzerleriyle diğer bilimsel araştırma kurumlarından zehirli gaz araştırmalarına son vermelerini talep ediyordu. Spartakus

grubu da, bildirisinde, 4. Enternasyona'nın kurulmasını istiyor, genel bir devrimci taktik ve stratejinin gerekliliğinden bahsediyordu. Tertip komitesinin toplandığı Cumhuriyetçiler Kulübünün bildirisinde de bütün «Parlamento Dışı Muhalefet» bu yürüyüşe çağrılmasına, rağmen ancak üç bin kişi yürüyüşe katıldı.

Konuşmalar yapıldıktan sonra yürüyüşe geçildi. Bu seferde gurupların ayrı sokaklara sapmaları, dağılmış yürüyüşün anlamını iyice kaybettirdi. Ana caddelerden birinde «Yeşil bereliler» filmi oynatan bir sinemanın vitrinleri polis kordonuna rağmen parçalanarak Amerikan Kütüphanesi'nin önüne gelindi. Buraya kadar iyice azalan klibahattan burada da birkaç taş atıldıysa da polis kordonu yarılmadı. Yürüyüşün bittiği hoparlörle bildirilmek zorunda kaldı. Böylece günlerce hazırlığı yapılan bu yürüyüş sona erdi.

Bu ilgisizlik ve kaosun nedenleri, burjuva demokrasisinin verdiği rahatlık ve gevşeklik içinde solun muhtelif guruplara ayrılmasında, hiçbir başarı elde edilemeyen paskalya yürüyüşleri çıkarılmak istenen «Acil Durum» kanununa karşı yapılan yürüyüşlerin verdiği hayal kırıklığında aranabilir. Ve bu kırıklık ve dağınıklık, ne APO'nun çağrısı, ne de solcu örgütlerin çokluğu giderememektedir.

Doğan KEKEVİ

ÇİN LİDERİ MAO ÇE TUNG
— Dogmatiklere ve «doğrultmacılara» cevap —

ten hiç bir şey anlamamak demektir; biz bu iki kavramı bö-
lünmez olarak düşünmeliyiz.)
Bu soruna ilişkin saflarımızda
kesinlikle yok edilmesi gereken
kusurlar hâlâ yaşıyor.

Mücadelemizin bugünkü özel-
likleri nelerdir? Yasaları neler-
dir? Bu mücadeleyi nasıl yürüt-
meliyiz? Bunlar son derece pratik
sorulardır. Bugüne değin, ne de
Çin'in kendi yapısı üzerinde tam
bir bilgi elde edemedik. Müca-
dele geliştikçe, gözlerimiz önüne
sürekli olarak yeni ayrıntılar
serilecektir. Sürekli olarak uy-
gulamamız gereken en yüce öde-
vimiz, mücadelemizin her yönü-
nü ve gelişmesini açık gözlerle
izlememiz ve öğrenmemizdir. Bu
titiz ve ayrıntılı bir çalışmayı
kim reddederse, bir Don Kışot'
tan kahr yanı yoktur ve kesin-
likle marksist sayılamaz. Nasıl
öğreneceğiz? Marksist aracımız
diyalektik materyalizmin yardı-
mayla. Kimden öğreneceğiz? Ög-
retmenlerimizin sayısı çoktur:
İşçiler, köylüler, küçük burju-
valar, kapitalistler, toprak ağa-
ları, Japon emperyalistleri ve
bütün dünya. Bütün bunlar bi-
zim hem öğretmenlerimiz, hem
de araştırma konularımızdır; az
ya da çok her birinden birşeyler
öğrenmeliyiz.

Öğrenmenin düşmanı kendini
beğenmişliktir. Eğer bir şeyi
ciddi olarak öğrenmek istiyor-
sak, işe kendini beğenmişlikle
başlamamalıyız. Biz söz konusu
isek, «doymamacasına» öğren-
meliyiz; diğerleri söz konusu i-
se, «onları yorulmadan eğitme-
liyiz.» (Konfüyüs'un Analects'i-
nden). İşte bizim tutumumuz bu
olmalıdır. (Mao Tse Tung'un E-
kim 1938'de Çin Komünist Par-
tis'nin Altıncı Büyük Kongre'si-
ne sunduğu raporun 7. Bölümün-
den Mao Tse Tung, Selected
Works, Volume II, pp. 195-211.
Raporun tamamı sekiz bölün-
dür.)

Geçen birkaç on yıldan beri,
birçok geri dönem öğrenci yan-
lış yapmaktadır. Bunlar Avru-
pa, Amerika ya da Japonya'dan
geri gelirler; bütün bildikleri
hazmedilmemiş cümleleri tekrar
etmektedir. Bir plak gibidirler, fa-
kat yeni bir şey yaratma sorum-
luluklarını unuturlar. (Mao Tse
Tung'un yabancı ülkelerden dö-
nen öğrenciler hakkında 3 Ma-
yus 1941'de yaptığı konuşma.
Stuart R. Schram, Mao Tse
Tung, pp. 121 Penguin Books,
Victoria, Australia, 1967.)

Yalnızca marksizm - leninizm
üzerine bir yığın kitap okudular
diye gerçek teoriyeniere sahip
olduğumuzu iddia edebilir mi-
yiz? Hayır, böyle bir şey iddia
edemeyiz. Marksizm - leninizm,
Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in
in gerçek olgulara dayandırarak
ortaya attıkları bir teoridir, tari-
hin ve devrimci eylemin ışığın-
da oluşan genel sonuçlara da-
yandırılır. Eğer biz bu teoriyi
yalnızca okumakla yetinip, onu
Çin'in tarihini ve devrimci ger-
çekliğinin araştırılmasında te-
mel olarak kullanamazsak, Çin'in
in gerçek ihtiyaçlarına cevap
verecek, bizim özgül bünyemize
uygun düşecek bir şekilde yo-
rumlayamazsak, kendimizi
«marksist teoriyen» diye adlan-
dırmak büyük sorumsuzluk olur.
Eğer biz, Komünist Partisi ü-
yeleri, Çin'in sorunlarına bakıp
da görmeme alışkanlığını edin-
mişsek, eğer biz her zaman ba-
kıp da hiçbirşey göremiyorsak,
eğer gözüük takıp yine bir şey
göremiyorsak, eğer rafta yalnız-
ca Marx'ın, Engels'in, Lenin'in
Stalin'in bütün eserlerini görü-
yorsak, teorik cephemiz zayıf-
tır, yetersizdir. Eğer marksist
ekonomiyi ve felsefeyi yalnızca
baştan sona ezberden okumayı
öğrenmişsek, fakat bunları uy-
gulayabilmekten yoksun isek, bi-
ze marksist teoriysen denilebil-
linir mi? Çok zor. Bir adam,
Marx, Engels, Lenin ve Stalin'den
on binlerce cildi binlerce de-
fa okuyup, her cümleyi kafadan
ezbere okuyabilecek durumda
olsa bile, o adam teoriysen diye
nitelendirilemez. Bizim aradığı-
mız teoriysen nasıldır? Bizim
aradığımız teoriysen, düşünceler-
imizin Marx'ın, Engels'in, Lenin'in,
Stalin'in ilkelerine, kavram-
larına ve yöntemlerine dayandı-
ran, tarihin ve devrimin ortaya
çıkardığı temel sorunları doğru
bir şekilde açıklayabilen, Çin'in
ekonomik, politik, askeri ve kül-
türel çeşitli sorunlarına bilimsel
yorum getirebilen ve teorik a-
çıklama yapabilen kişidir. İşte
bizim bu tür teoriysenlere ihti-
yacımız var. (Mao Çe Tung'un
1 Şubat 1942'de Yenün Parti O-
kulu'nun Açılışında yaptığı, «E-
debiyat, Parti ve Öğrenmede
Reform» adlı konuşmasından.
Stuart R. Schram, Political
Thought of Mao Tse Tung, pp.
174-175, Penguin Books, Ring-
wood, Victoria, Australia, 1969.)

ÇEVİRENLER:

M. Aynibal - F. Pekin

Kıbrısta öğretmenler de işbirlikçi yönetime karşı mücadele açtı

Kıbrıs'ta Türk yüksek öğrenim gençli-
ğinin devrimci ve anti - emperyalist mü-
cadeleye girişmesinden sonra, Kıbrıs'lı
Türk ilkököl öğretmenleri de genç kardeş-
lerinin kavgasına katılmış ve Kıbrıs Türk
Yönetimi'ne karşı direnişe başlamışlardır.
Direniş kararı, 30 Ekim günü ilkököl Ög-
retmenleri Sendikası'nın Lefkoşe'de yaptı-
ğı genel kurul toplantısında 1 çekimser, 2
aleyhte oya karşılık, 360 oyla alınmıştır.

Direniş geçen hafta ders dışı faaliyet-
leri boykotla başlamış olup, süresi gittik-
çe artan grevler yapılmak suretiyle sür-
dürülecektir.

Direnme kararını açıklayan bildirile-
rinde, Kıbrıs'lı öğretmenler, «Önemle du-
yurmak isteriz ki, direnmemizin esas ne-
deni, sadece kendi çıkarlarımız değildir.
Üköl öğretmenleri, tüm ezilenlerin mü-
cadelesini yapmakta, kendi çıkarları ile
toplum çıkarlarını içiçe ve aynı paralelde
görmektedir. DİRENME'nin başarıya ulaş-
masının tek şartı, öğretmen, memur, köy-
lü, işçi demeden, ezilenlerin elele, omuz
omuz vermesidir» demektedirler.

Kıbrıs'ta ilk defa, toplumun en uyanık
kesimi tarafından başlatılan bu halka dö-
nük devrimci eylem, bugüne kadar İngiliz
emperyalizminin ve yerli egemen sınıfla-
rın dümen suyunda giden Küçük - Denktas
yönetiminin panîge uğratmış ve devrimci
öğretmenlere karşı derhal suçlamalara ge-
çmiştir. Ancak artık devrimcilerin baş-
kılarla, cinayetlerle susturuldukları dönem
geride kalmıştır. Kıbrıs'lı devrimci Ögret-
menlerin sesi Kıbrıs'ın Türk kesimlerinde
her geçen gün daha gür şekilde yankılan-
maktadır.

Kıbrıs'lı devrimci ve anti - emperyalist
Türk öğretmenleri bildirilerinde diyorlar
ki:

«Özel sektörün kontrol altına alınma-
sı, bu toplumun kamu hizmetlerinden ya-
rılanan herkesin, kazancı oranında yö-
netim gelirlerine katkıda bulunması gerek-
tiğini önermemiz üzerine, yönetim, çalışan-
lardan, ezilenlerden yana değil de, komis-
yonculuk, faizcilik ve boyalı su satıcılığı
ile bu toplumu bir parazit gibi sömüren
zümrelerden yana olduğunu açıkça itiraf
etmiştir.

«Bugünkü haliyle bizim toplumumuzda
hakim olan paradır. Yani toplumu idare
edenler - kendilerinin de itiraf ettikleri
gibi - sermaye sahipleridir. Batının egemen
sınıfları nasıl başka ülkeleri sömürüyor ve
emekçi sınıfları susturuyorsa, bizim e-
gemen sınıf da, anavatan Türkiye'den di-
lenerek bizi susturma çabasıdadır. Ana-
vatanın dilemedik, kademele vergilerle
çalışanların hakkını karşılamalarını öner-
dikimiz zaman yaygarayı kopartıyorlar.
Adamlar kendi kendilerine elbette ki vergi
yükleyip, bindikleri dalı kesmek istemeye-
cektirler.

«Toplumumuzun emekçi kesiminde en
uyanık kısım olan öğretmenler cephesinde
bir direniş söz konusudur. Direnişin emek-

çi öğretmenden diğer emekçi katlara sıç-
ramaması için her taktik uygulanacaktır.
Satınalınmış sendikacılara belki de beya-
natlar verilecektir. Yönetimin, tümüyle
le egemen sermaye sınıfının bir baskı ara-
cı olmadığı yaymağa çalışacaklardır. Fa-
kat biz sınıfı toplumlarda devletin ne işe
yaradığını bilen emekçi aydınlar olarak,
haklarımız teslim edilmeye kadar diren-
mekte kararlıyız.

«Bugünkü perişanlığımızın dıştaki se-
rumluları ise Anglo - Amerikan emperya-
lizmi ve onu uşağı Yunan emperyalizmi-
dir. Sağcı Rum basını bunu iyi bilir ki,
namus ve şerefini ve özgürlüğünü yabancı-
lara satarak kendi iç meselelerini çözmüş
tek bir devlet yoktur şu dünyada. Biz bu-
gün içte hesap soruyorsak, Rum basını
bekleyen görev, onların da kendi içlerinde
yapılan haksızlıkların hesabını sormayı
daha fazla geciktirmemeleridir. Dışta ise
müsterek düşman, emperyalizmi ve onun
bütün ürünlerini görmeli ve buna karşı
halklarını uyarmalıdır.

«Kıbrıs sorunu tek yanlı bir sorun de-
ğildir. İşin içinde Amerikan emperyalizmi-
nin yavrusu olan Yunan emperyalizmi de
bulunmaktadır.

«Kıbrıs Türk toplumu bir şeyler arı-
yor, ama bir EFENDİ değil. Hele hele bu-
gün yoksul Yunan halkının ilgilil kurutan
Amerikan emperyalizminin uşağı faşist
cunta emperyalistlerinin ve ona göz ya-
maların efendiliğini hiç! Böyle birşey ol-
maktansa, yok olmayı göze alıyoruz.»

Devrimci öğretmenler Kıbrıs'ın toplum
sorunları ile ilgili isteklerini de şöyle açık-
lamışlardır:

- Göç konusunun önemle ele alınıp
göçün muhakkak önlenmesi,
- Topraklarımızın Rumlara satılma-
sını önlemek için daha etkili tedbirler alın-
ması,
- Toprak reformu yapılması,
- Vergi reformu yapılması,
- Geçici Türk yönetiminden ödenen
tüm vatandaşların maaşlarının, hayat pa-
hahlığı dikkate alınarak ve sosyal adalet
gerçevesi içerisinde yeniden ayarlanması,
- Üretim ve tüketim kooperatifleri
kurulması,
- Tüm vatandaşlara sosyal güvenlik
sağlanması,
- Klasik eğitime son verilmesi, eğiti-
min planlanması ve devrimci eğitim siste-
minin uygulanması,
- Tıp servislerinin sosyalleştirilmesi,
- Köylüye adil kredi dağıtımı yapıl-
ması,
- Yüksek tahsil gençliğini Kıbrıs'ta
tutma çarelerinin aranması,
- İşsizliğin önlenmesi,
- Bankacılık, sigortacılık ve dış ti-
icaretin millileştirilmesi,
- En erken zamanda seçimlere gidil-
mesi ve yönetici kadronun yenilenmesi.

Kimin toprağını kime veriyorlar ?

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve
Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi Yürütme
Kurulu Başkanı Dr. Fazıl Küçük'ün, «60
Türk Köylünün Rumlara terk edileceğini a-
çıklaması devrimci Kıbrıs Türk gençleri
tarafından büyük nefret ve tepkiyle kar-
şılanmıştır.

İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti
yayınladığı bildiride, Küçük'ün bu kararı-
nın ardındaki gerçek niyeti şöyle açıkla-
mıştır:

«1. Topraksızlandırılıp üretici niteliği
yok edilmiş, ekonomik yönden güçsüz kültü-
m köylüler üzerinde sınıfsal dolayısıyla
siyasal egemenliklerini devam ettirmek,

«2. İki ayrı etnik toplumun yeniden
çatıştırılmaları gerektiğinde, İngiltere'ye -
emperyalizme el atmaya hazır bir çaban-
başı yaratmak,

«3. Yönetimin bağlı olduğu işbirlikçi
burjuvazinin, Türk köylü topraklarının

Rum işbirlikçi burjuvazine devri ile yapa-
cağı vurgunu sağlamak. Zira «60 köy Rum-
lara bırakılacaktır» denilirken «Rumlar»
sözcüğü ile kastedilen, aslında Rum toprak
spekulantlarıdır.

«İşbirlikçi Rum yönetimi 20 Haziran
1969 tarihinde bir kararname ile Girne
kasabasında - bir kısmı Dr. Küçük'e ait
olan - topraklara ekoyduğunu açıklayınca
feryad edenler, bugün Rum yönetiminin
yaptığını aynı başka bir isim altında
kendileri yapmaktadırlar.

«Bir yandan «Köylü fakrüzarureti i-
çindedir» derken, bir yandan da 60 köy to-
prağından neye karşılık vazgeçiliyor? Kim,
kimin toprağını kime devrediyor?

«Kıbrıs Türk yöneticileri aldıkları bu
kararla gayrimilliliklerini tescil ettirmiş-
lerdir. Halkımızın ve biz halkı yüksek ög-
renim gençliğinin, bizden yana olmayan
bu kararı kabul etmemize imkan yoktur.»

ant yayınları sunar

PENTAGONİZM

JUAN BOSCH

(Eski Dominik Cumhurbaşkanı)

Bugün bütün dünyayı tehdit eden Amerikan emperyalizminin 1 numaralı vurucu kuvveti, hiç şüphesiz, Amerikan silahlı kuvvetlerinin genel karargahı olan Pentagon'dur. Bugün Amerika'ya ve Amerika'nın etki alanı içindeki ülkelere hükmeden kuvvet artık Beyaz Saray değil, asker - sanayici kompleksinin beyni olan Pentagon'dur. Pentagon'un askeri iktidar mekanizmasının içyüzünü en iyi bilenlerden biri ise, muhakkak ki, Dominik'in meşru cumhurbaşkanı iken 1963 yılında Amerikan uçakları tarafından silah zoruyla iktidardan uzaklaştırılan ve ülkesi Amerikan kuvvetleri tarafından işgal edilen Juan Bosch'tur. Emperyalizm konusunda marksist - leninist analizleri de aşmak iddiasındaki Juan Bosch'un bazı değerlendirmelerini ihtiyatla karşılamakla beraber, Pentagon'un içyüzünü öğrenmek bakımından «Pentagonizm» kitabının çok yararlı olacağına inanıyoruz. Lüks krome beş renkli ofset kapak içinde 136 sayfa, 5 Lira'dır.

Ant'ın Öteki Kitapları

- GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE, Dr. Sedat Özkoç 5 Lira.
 - HILAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU, Mehmet Emin Bozarslan, 12,5 Lira
 - OSMANLI TOPLUM YAPISI, Dr. Muzaffer Sencer, 10 Lira
 - ZAPATA, Robert P. Millon, 5 Lira
 - MAVİ GÖZLÜ DEV (Nazım Hikmet ve sanatı) Zekeriya Sertel, 10 Lira.
 - DİNLE YANKEE, Wright Mills, 10 Lira
 - TÜRKİYE'DE İLERİ AKIMLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
 - ÇİZGİLİ DÜNYA Feri Doğan, 5 Lira
 - İNCE MEMED I (9. Baskı) Yaşar Kemal 15 Lira.
 - İNCE MEMED II (2. Baskı) 15 Lira
 - MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
 - DÜZENİN YABANÇILAŞMASI İdris Küçükömer, 7,5 Lira
 - ANARŞİZM Duclos, Cohn Bendit 7,5 Lira
 - ROMAN GİBİ Sabiha Sertel, 15 Lira
 - SİYAH İKTİDAR Stokely Carmichael 7,5 Lira
 - YAŞANTIM Yevtuşenko, 5 Lira
 - NAZİM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Sülker, 7,5 Lira.
 - SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Sülker, 7,5 Lira
 - GERİLLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira
 - SAVAŞ ANILARI (2. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
 - ÜÇ ANADOLU EFSANESİ Yaşar Kemal, 10 Lira
 - ORTADİREK Yaşar Kemal, 15 Lira
 - YER DEMİR GÖK BAKIR (3. Baskı), Yaşar Kemal, 15 Lira
 - ÖLMEZ OTU (2. Baskı) Yaşar Kemal, 15 Lira
 - MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile Burns, 5 Lira
 - GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira
- Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P.K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtımı: GEDA
Ankara Dağıtımı: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtımı: DATİC

AFS'NİN AMERİKA'DAKİ MERKEZİ
— Geri bırakılmış ülke gençlerini şartlandırıyor —

Emperyalizmin Türkiye Gençliğine tuzağı!

Beyin yıkama örgütü A.F.S.'ye karşı savaşalım!

AMERİCAN Field Service (AFS) öğrenci mübadelesi yapan bir Amerikan kuruluşudur. Bu mübadele Amerika ile diğer ülkeler arasında olur. Amerikalılar diğer ülkelerden öğrencileri alır bir ders yılı için Amerika'ya götürürler. Amerikan öğrenciler de çoğunluğu yaz aylarında olmak üzere diğer ülkelere gönderilir. Mübadelesi söz konusu olan kişiler 17-18 yaşlarındaki tise öğrencileridir.

Öğrenciler niye Amerika'ya götürülür? AFS'nin ileri sürülen amacına göre, insanlar arasında yakın ilişkiler kurmak birbirlerini daha iyi anlamalarına yol açar. Bu da uyumsuzlukları ortadan kaldıracağı için dünya barışını gerçekleştirir. Böylece AFS değişik ülkelerin gençlerine birbirleriyle yakın ilişkiler kurmaları fırsatı vererek dünya barışına hizmet edecektir!

Belirtilen bu amaç ne derece geçerli olduğunu anlamak için AFS'nin gelişmesini ve işleyişini incelemek gerekir.

1941'de Ağustos'un ilk haftasında Almanya Fransa'ya savaş ilan ettiğinde, Paris'de bulunan Amerikan Kolonisi mensupları yaralıları taşımak için bir askeri hastahane örgütü kurmuşlar ve bir Fransız Tümeninin gönüllü bir parçası haline gelerek, cankurtaran hizmeti görmeğe başlamışlardır. Sopra Amerika savaşa girip Fransa'ya kuvvet gönderince örgüt Amerikan Ordusuna geçmiş, fakat Fransız Ordusunun hizmetine devam etmiştir. Yapılan işin mahiyetinden dolayı örgüte «Saha Hizmeti» karşılığı olan «Field Service» denmiştir. Bu servis, sonraki

yıllarda çeşitli merhalelerden geçerek 1946 yılında bugünkü şeklini almış ve amaçlarını şöyle koymuştur. «Amaç, zekaları kadar, karakterleri için de seçilmiş olan değişik milletlerin genç insanlarına Amerika hakkında bir yılda en fazla alabilecekleri kadar gerçekçi bir anlayış vermektir. AFS onların Amerika'da bulundukları süre içinde, Amerikalılara kendi halkları, gelenekleri, vatanlarındaki düşüncüler hakkında bilgi veren elçiler olmalarını da ister. Aynı zamanda onların Amerikalılar hakkında bilgi edinmeleri ve bunları memleketlerine, ailelerine, arkadaşlarına götürmeleri beklenmiştir.»

AFS bu şekilde gelişerek bugünkü şekliyle mübadeleye 1947 - 1948 ders yılında başlamıştır. 1947 yılı başında ilyice kurulması gereken bir yıl, hem AFS açısından, hem de genel olarak, 1947'den itibaren mübadele listesi yalnızca Fransa olmaktan çıkıyor ve diğer ülkeleri de kapsamağa başlıyor. Yine aynı yıl mübadele üniversite seviyesinden lise seviyesine indiriliyor. Aynı 1947 yılı Marshall Plan'ının uygulanmağa başladığı yıl olarak da karşımıza çıkıyor.

1947 - 1948 ders yılında yalnız 52 kişi Amerika'ya götürülmüş iken, bu sayı her yıl hızla artmış 1952 - 1953'de 235, 1957 - 1958'de 1039, 1962 - 1963'de 2559, 1967 - 1968'de 3094 olmuş.

tur, 1947 - 1948'den 1968 - 1969 ders yılı sonuna kadar 79 ülkeden 31 406 öğrenci Amerika'ya götürülmüştür.

Programın ilk başladığı yıllarda giden öğrencilerin büyük bir kısmı gelişmiş ülkelere olurken bu oran gittikçe düşmüştür. Eger ülkeleri gelişmiş (kişi başına ortalama yıllık geliri 1000 dolardan fazla olanlar) ve diğerleri (kişi başına ortalama yıllık geliri 1000 dolardan az olanlar) diye ikiye ayırırsak her yıl giden öğrencilerin yüzde itibarıyla dağılımlarının şöyle olduğunu görüyoruz:

Ders Yılı	GÜ	Diğerleri
1947-1948	%89,9	%10,1
1948-1949	85,6	14,4
1949-1950	90,4	9,6
1950-1951	95,8	4,2
1951-1952	99,2	0,8
1952-1953	97,9	2,1
1953-1954	93,6	6,4
1954-1955	83,2	16,8
1955-1956	80,6	19,4
1956-1957	76,3	23,7
1957-1958	73,1	26,9
1958-1959	71,6	28,4
1959-1960	67,8	32,2
1960-1961	64,9	35,1
1961-1962	55,9	44,1
1962-1963	46,4	53,6
1963-1964	43,8	56,2
1964-1965	43,9	56,1
1965-1966	44,9	55,1
1966-1967	40,4	59,6
1967-1968	42,0	58,0
1968-1969	43,6	56,4

Burada bilhassa dikkati çeken özellik, gelişmiş ülkelerin oranlarında 1951-1952'den itibaren sürekli bir düşüş olması ve düğün John F. Kennedy'nin başkanlık yıllarına rastlayan devrede, yani aynı zamanda barış gönüllüleri programının başladığı devrede diğer yıllarda görül- düğünden daha hızlı düşmesi. 1951 - 1952'deki % 99,2'den 1968 - 1969'daki % 43,6'ya düş- gün yani %45,6'lık düşüşün 18,5'i Kennedy'nin devrinde gerçekleş- miştir.

AFS ve Türkiye

Türkiye'den Amerika'ya lise öğrencileri 1952-1953'den itibaren götürülmeğe başlamıştır. Türkiye'deki programı o zaman- lar Robert Koleji'nin lise kısmın- da İngilizce öğretmeni olan ve daha sonra Ankara'da Ameri- kan Büyük Elçiliğinde görev almış bulunan Mr. Nalle başla- tmıştır. O zamandan bu yana programın yürütülmesi Ameri- ka'ya gidip, gelen Türk öğrenci- ler tarafından yapılmaktadır. 1960'da Türk - American Field Service Derneği kurulmuş ve iş- tamamen bu dernek tarafından yürütülmeğe başlamıştır.

Bu güne kadar 1014 Türk li- se öğrencisi Amerika'ya götü- rülmüştür.

Ders Yılı	Sayı
1952-1953	2
1954-1955	9
1955-1956	22
1956-1957	27
1957-1958	45
1958-1959	48
1959-1960	56
1960-1961	53
1961-1962	90
1962-1963	136
1963-1964	111
1964-1965	110
1965-1966	97
1966-1967	87
1967-1968	50
1968-1969	71
Toplam	1014

Amerika'ya gidecek öğrenci- lerin seçimi üç kademelidir. İl-

Tarsus'tan Türkiye'ye yönelen bir tiyatro

İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerimizdeki tiyat- roların bir kısurdöngü içinde tutuklanmış oldukları ar- tık çok tekrarlanan gerçeklerden biri oldu. Büyük şehir- lerin tiyatroya gidebilen, tiyatroya adam başına 10-15 lira ayırabilen toplum katı için yapılan tiyatroya Türk halkının büyük çoğunluğuna uzak, yabancı düşeceği çok açıktır.

Ödenekli tiyatrolar politik baskılar sonunda, özel ti- yatrolar da ekonomik baskılar sonunda egemen sınıfların tiyatrosu haline gelmişlerdir. Bu tiyatrolarda egemen si- nıfların borusu örtülür. İki yana işleyen bir kühü gibi büyük şehir tiyatroları seyircisini belli bir amaca göre eğitir durur yıllardır. Bir yandan bürokratların küçük bur- juvanın, dışa dönük özelemlerini doyurur. Kendini toplumun eğitilmemiş ve dolayısıyla uyanmamış insanlarından ayrı ve üstün görmesini, böylece rahatlamasını sağlar. Öte yandan da «ne olur ne olmaz» diye kuşkulanan bilinçli bur- juvaların isteklerine uyarak seyircisine gerçekleri göster- mekten dikkate kaçınır. Ya bombos kahplarla avutur se- yircisini, yada daha kötüsü ters, yanlış verilerle zehirle- meye çabalar. Toplumun çeşitli etkenleriyle şartlanmış se- yirci karşısında başarıya da ulaşır.

Böylesine ters bir özü seyircisine iletmekle görevlen- dirilen tiyatroya, seyircisine uygun bir de biçimi oluş- muştur. Bu biçim de Türk halkına uzaktır, yabancıdır, ay- kırıdır; dışa dönüktür; kendi kaynaklarımızdan kopuktur.

Çizdiğimiz bu kapkara tablo içinde zaman zaman kü- çük parıltılar da görülür elbette. Bazan bir tiyatro top- luğu çıkar, bütün bu gerçekleri bile bile idealistçe, hattâ umutsuzca direnmeye başlar. Bazan bir tek kişi tiyatro dünyamızın ezici dışlıklarını ters yönde döndürmeye, hiç değilse durdurmaya çabalar. Kutlanacak, alkışlanacak, ama ne yazık ki başarısızlıkla sonuçlanacak tek tek dav- ranışlardır bunlar. Peki bir çıkış noktası, bir çözüm yolu

yok mudur? Toplumda köklü değişimler olmadıkça kesin çözümlere varılabileceğine inanmıyorum. Ama bu, müca- deleyi bırakıp bütün baskılara boyun eğelim demek de- ğildir. Herkesin en etkin, en başarılı olacağı alanda bütün gücüyle çalışması zorunludur.

İşte bütün şartların ağırlığına bakmaksızın görevini yerine getirmeye çalışan, varacağı yeri, bunun için izli- yeceği yolu çok doğru olarak saptamış bir topluluk geldi İstanbul'a. Onlardan söz etmek istiyorum bu yazımda.

Tarsuslu gençlerin kurduğu amatör bir topluluktur bu. Tarsuslu ırgatların sorunlarını işler. Tarsuslu ırgatla- ra, Tarsuslu köylülere oynar. Ahşınan, çoğunlukla da hiç düşünülmezsizin kabul edilen şehir oyunlarının hiç birine benzemez oyunları. Çünkü büyük şehirlerin sayılı tiyatro seyircisi için yapılmamaktadır bu tiyatro. Çünkü büyük şehirlerde tiyatro göre göre şartlanmış gençler tarafından yapılmamaktadır bu tiyatro. ırgatlarla ırgatlık yapmış, ırgatlarla çile çekmiş, ırgatlarla ırgatlar gibi konuşmuş kişilerin gerçekleri haykırmasıdır. Tarsuslu ırgatlardan bütün Türkiye'nin ırgatlarına uzanan bir çağrıdır, bir uya- rıdır. Haşmet Zeybek'le birlikte 10 arkadaşının bilinçli çalışması bize bu olumlu topluluğu kazandırmıştır. Oyun- larını da çoğunlukla Haşmet Zeybek yazmaktadır. İstan- bul'da «ırgat» ve «Kanuncu» adlı oyunları oynayan Haş- met Zeybek ilse yeni bitirmiş bir genç. Tarsus'ta ırgatlık yaptıktan sonra İstanbul'da da Dostlar Tiyatrosu'nda işçi olarak çalışıyor.

Şimdilik böyle bilinçli yürütülen tiyatro çabası çok sa- yılı Türkiye'de. Ama gelişme normal doğrultusunda sür- dükçe Tarsuslulara yurdumuzun her köşesinden bir kar- şılık, her köşesinden bir ses yükselecek. O zaman büyük şehirlerdeki tiyatrolar da bu akımdan etkilenecek kuşku- suz. Halktan gelen her uyarı yukarıdakileri her zaman sarsmış, her zaman kendine getirmiştir.

S. Günay AKARSU

rincisinde, öğrenciler okullarının idarelerine başvururlar. Her o- kul idaresi kendi kısıtlarına göre öğrencileri bir seçimden geçirir. İkinci kademede ise öğ- renciler Türk Amerikan Field Service Derneği yetkilileri tara- fından ilk önce İngilizce ve ge- nel kültür testlerine, sonra da mülakata tabi tutulurlar. Bir de öğrencinin ailesi ziyaret edi- lerek öğrencinin evindeki duru- mu incelenir. Bunların sonunda hazırlanan raporlar AFS'nin New York'taki Genel Merkezine gönderilir. Üçüncü kademe ola- rak da Genel Merkez kesin se- çimleri yapar.

Öğrenciler seçilirken liderlik, çalışkanlık, girişkenlik, ders du- rumu gibi durumlar göz önüne alınır. Genellikle okulların en iyi öğrencileri bu seçimlerden geçerek Amerika'ya giderler.

Öğrenciler hareket etmeden önce İstanbul'da toplanır ve bir

alıştırma kampına tabi tutulur- lar. Bu kampta öğrencilere Tür- kiye'nin sorunları, uluslararası ilişkiler gibi konularda konfe- ranslar verilir. Bunların amacı öğrencileri bilinçlendirmektir! Fakat öğrencilerin bu arada fi- limlerde gördükleri veya kitap- larda okudukları Amerika'nın hayali içinde oldukları gerçeği göz önüne getirilirse, bütün bu verilen bilgilerin bir kulakların- dan girip, öbür kulaklarından çıkması şaşırtıcı olmaz herhal- de. Bundan başka öğrencilere her gün duş alma, deodorant kullanma, dans etme gibi Ame- rikan yaşamının ilk örnekleri de öğretilmeğe başlanır. Bunla- rın yanında halk oyunları, tür- küler öğretilerek halk kültürü de verilmeğe çalışılır. Bundaki amaç ise öğrencilerin Amerika'da Türk geleneklerinden bazı örnekler sunabilmelerini sağla- maktır.

Bu hazırlıklardan sonra öğ- renci Amerika'ya gider. Ameri- ka'da bir ailenin yanında kalır. Aile kendisine çok yakın davra- nır. Öğrenci de onlara yakın davranır, «anne», «baba» diye hitap etmeğe başlar. Artık öğ- rencinin Amerikalı annesi, ba- bası da vardır.

Lisenin kaçınıcı sınıfından git- mişse, gitsin öğrenci orada li- se son sınıfa devam eder.

İçinde bulunduğu yakın çev- re öğrenciye ağırlı ilgi gösterir. Gazeteler kendisinden bahseder, fotoğraflarını basar. Radyo'da konuşur, televizyona çıkar. Çe- şitli yerlerde konferanslar ve- rir, şerefine verilen partilerde hazır bulunur. Herkes kendisi- le ilgilenmekte, herkes kendisi- ne güler yüz gösterip tebessüm etmektedir. Böyle bir ortamda öğrenci kendini birdenbire çok önemli birisi olarak görmeğe ve bulmağa başlar.

Lise öğrencisi olan 17-18 ya- şlarındaki bir kişinin zihninde

ülkesinin sorunlarıyla, dünyanın sorunlarıyla ilgili bir takım so- rular uyanmağa başlamıştır. İşte öğrenci bu sorulara cevap aradığı bir sırada ahlur ve A- merika'ya götürülür. Bu sorula- rı orada da kendisine sorumağa devam eder.

Bir yandan bu soruları kendi, kendine sorarken bir yandan da Amerikan hayatını sürmek- tedir öğrenci. Radyodan gazete- ye; televizyondan, dergiye ka- dar Amerikan yayını izlemek- te, olaylar hakkında Amerika- lar ile konuşmaktadır. Yani büt- ün olup bitenler hakkında, büt- ün sorular hakkında Amerikan görüşleri açısından bilgi edin- mektedir. Amerikan görüşleri, toplum psikolojisine uygun ola- rak, Amerikan toplumu içinde çok sağlam olarak görünür ve çok etkilidir. Çünkü teknoloji- nin son yenilikleri bu görüşün en doğru görüş olduğunu kabul ettirmek için olağanüstü bir şe- kilde kullanılmaktadır. Böyle bir ortamda ortaya çıkan bir öğ- renci de sorunları ve olayları Amerika açısından görmeğe başlar. Psikolojik olarak bu ka- cınılmaz bir sonuçtur. Halbuki bu görüş kendi ulusal gerçekle- rine uymaz. Kendi ülkesinin ko- şulları ve değerleri ile bağdaş- maz. Ama öğrenci yine de öbür türlü koşullanmıştır. Çünkü i- çinde yaşadığı ortamın tüm me- kanizmasını, başka bir şekilde koşullandırma yapması beklene- mez.

Öğrenci hem kendisine göste- rilen son derece sıcak ve yakın ilişkilerden dolayı, hem de A- merika'daki genel mekanizma- nın işleyiş biçiminden dolayı o- layları ve sorunların çözüm-yol- yollarını Amerika açısından gör- meğe başlar. Yani öğrenci sı- cak ilişkilerin tesiri altında ve üstün teknolojinin, daha hızlı bir hayatın şaşkınlığı içinde ka- tı gerçeklerden uzaklaştırılır,

kendi öz toplumuna yabancılaş- tırılır.

Öğrenci öz toplumunun ger- çeklerinden uzaklaştırılmakla kalmaz. Değişik bir eğitim sis- teminde bir yıl okuyup geldiği için, dönüşünde eski eğitim sis- temine intibakı zorlaşır. Bilhas- sa Üniversite'ye girecek olan- lar başarısızlık tehlikesiyle kar- şı karşıydırlar. Çünkü onları son yıla aldıkları eğitim, bura- daki arkadaşlarının aldığı eği- timden farklıdır, bunun içinde beraber girdikleri imtihanda on- lar kadar başarılı olamazlar. Ü- niversiteye girseler bile Ameri- ka'da ye'eri kadar matematik falan okumadıkları için (Ame- rikan liselerinde okutulan mate- matik seviye olarak Türk lise- lerinde okutulandan daha za- yıftır) okulda başarı oranları düşük olur. Genel olarak da tü- ketim toplumunun gereklerine alışmış olduğu için, buraya dön- düğünde de onları arar, araba falan gibi bir takım konulara merak sarar. Bunlarla ilgilen- meğe başlar.

Görüldüğü gibi AFS Ameri- kan emperyalizminin çıkarları- na uygun bir şekilde işlemekte- dir. Seçimlerinde göz önüne a- lınan özelliklerden dolayı ilerde ülkelerinde önemli görevleri a- labilme gücünde olan, yönetici kadroda görev alabilme gücün- de olan öğrenciler belli bir şe- kilde düşünce süzgecinden geçi- rimektedirler.

AFS'nin bu özelliğini farket- miş olan Endonezya 1962-1963, Pakistan 1962-1963, Suriye 1966 - 1967, Hindistan 1967-1968, Birleşik Arap Cumhuriyeti 1967 - 1968'den itibaren progra- ma katılmamağa başlamışlardır.

Türkiye'nin bu programa ka- tılmağa hâlâ devam ettiği bu- günlerde bazı AFS'li bu kuru- mun geleceğini tartışmağa baş- lamışlardır. Bu kişiler, Yukarı- daki gerçekleri de göz önüne a- larak AFS içerisindeki tüm devrimci gençleri bu konuda ey- leme çağırmaaktadırlar. Aynı zamanda Türkiye halkının AFS konusunda bilinmeyenleri öğren- mesi ve bu konuda uyanık ol- masını sağlamak amacıyla ça- lışmaktadır.

Emperyalizmin bu tuzağına karşı mücadele etmek, başka bi- linçli AFS'li olmak üzere, tüm devrimcilerin görevidir.

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eskiz ve program hazırlanır. Objektif tavsiyelerde bulunulur. Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

Burjuva basını

Aybar'ı destekliyor

TÜRKİYE İşçi Partisi'ndeki son gelişmeler ve Aybar'ın istifası karşısında burjuva basınının takındığı tutum, gülleryüzü sosyalist(!) Aybar'ın hangi çevrelerce tutulduğu ve desteklendiğinin açık belgesi olmuştur.

Daha genel yönetim kurulundan onbeş gün önce belli merkezlerden verilen düzmece haberlerle, partililer arasında Aybar lehinde, muarızları aleyhinde bir hava yaratmak, muhalif güçleri bölmek için yoğun bir kampanya açılmıştır. Yüksek tirajlı gazetelerde solun bugüne kadar saygı duyduğu kimselerin ağzından «gülleryüzü sosyalizm» adına Kuznetsov'vari ifsaat yayınlanmış, gizli emniyet servislerinden kafaları bulandırmak üzere verilen çift ayh sosyalalar, gizli belgeler günlerce tefrika edilmiş, bu karmaşa içinde gülleryüzü sosyalist, anayasacı ve bağımsızlıkçı (!) Aybar'ın TIP için tek garantisi olduğu havası yaratılmaya çalışılmıştır.

Genel Yönetim Kurulu ile ilgili haberlerin yansıtılmasında da burjuva basını Aybar'ı el üstünde tutmaya özellikle dikkat etmiş, demecilerini en çarpıcı başlıklarla, en gösterişli şekilde vermiş, makalelerde, fıkralarda Aybar, tepeden imceci, kanun dışı, dışarıya bağımlı sosyalistlere karşı demokratik sosyalizmin savunucusu olarak gösterilmiştir.

Yeni Gazete, başyazısında açıktan açığa Aybar'ı tutmuş ve işi Aybar muhaliflerini demokresi ve bağımsızlık düşmanı olmakla suçlamaya kadar varmıştır: «Bugün bilinen odur ki, Aybar ve arkadaşları, sosyalist bir iktidara kavuşmak için halka gitmek, onu bilinçlendirmek, onu oy sandığı başına getirmek ve böylece 'sandıktan çıkmak' yolunu benimsemişlerdir. Yani bugünkü anayasa düzenini yıkmaksızın da işbaşına gelmenin mümkün olduğu inancı içinde dörler. Aybar'ın karşısındaki hiziplerin ise, sandıktan çıkmayı bekleyecek kadar tahammülleri olmadığı anlaşılmaktadır. Bahsin burasında Aybar'ın muhaliflerinin, anayasa hudutları içinde kaldıklarını savunmak, imkansızdır... Aybar'a göre Türkiye'de kurulacak sosyalizmin başladığı yer de, bittiği yer de Türkiye olmalıdır. Yani, bu sosyalizm yurt dışında bağlanırları

Felek de komünist olacak!

Ben oldum olası israfta, lüzumsuz masrafların aleyhindeyim. Şahsi tutumum da böyledir. Hatta geçende bir dostum bir kolay zengin tertip ettiği düğünde yüzbinlerce lira masraf yaptığını, bunun halk üzerinde menfi tesir yaptığını söylemişti. Gerçekten böyle lüzumsuz ve sadece gösteriş ve övünme için yapılan israfı gördükçe benim bile komünist olacağım geliyor.

BURHAN FELEK
(Milliyet - 19.11.1969)

olmamalıdır. Bu, Aybar'ın dilinde 'bağımsız sosyalizm' dir. Karşı hiziplere gelince, onların böyle bir hassasiyeti olmadığı anlaşılmaktadır. Bekleyelim bakalım, TIP yönetimi Aybar ve arkadaşlarına da rahmet okutacaklar eline geçerse, TIP'e hangi sıfatı takmak icabedecektir?»

Hürriyet Gazetesi'nde Oktay Ekşi de, «Beklenen İnflasyon» başlığı altında açığa Aybar'ı savunmuştur: «Aybar'ın muhalifleri onu sosyalizmden sapmakla suçlamaktadırlar. Bunun asıl manası şudur: Aybar anayasayı koyduğu hudutlar içinde kalarak da İşçi Partisi'nin iktidara geleceğinden ümitsizdir. Oysa karşındakiler - açıkça cephe almasalar bile - bu yolun beyhudeliğine inanmaktadırlar. Aybar demokratik sosyalizmden bahsetmektedir. Yani bugünkü anayasa düzeni içinde uygulanabilen bir sosyalizmi kasetmektedir. Oysa muhaliflerinin birçoğu, işbaşına gelir gelmez, sosyalist felsefenin anayasasını getirmek (yani çok partili düzene son vermek) hevesi içindedirler. TIP'in bu tartışmalara ve çekisimlere daha uzun bir süre tahammül edebileceğini düşünmüyoruz. Herhalde büyük kongre toplantıya çağırılacak ve parti için yeni yöneticileri işbaşına getirilecektir. O zamandan itibaren karşımıza çıkacak olan TIP'in kanun hudutları içinde

haftanın karikatürü

Mezar bulmak artık kolaylaşacak

Istanbul'da özel mezarlık kuruluyor

ÖZEL okul, özel ambulans, özel teşebbüs, özel cenaze levazımatı, özel muamele ve özel tarifieden sonra, şimdi özel mezarlık işi de halledilmiş, bir müteahhüs Belediye Riyasetine başvurarak bu konuda ilk adımı atmıştır.

KEFENLERE DE CEP YAPTIRACAKLAR!

(Hürriyet - 18.11.1969)

kalıp kalmayacağını, ancak o günleri görünce söyleyebiliriz.»

Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhon da aynı kanadadır: «TIP iki milletvekili çıkardı. Artık bu partinin halk görüşüyle ne olduğunu inkar etmeye imkan yoktur. Son buhran bu yüzden çıkmışa benziyor. Ne çare ki, bu gürültüde kabak, TIP'de kanun yoluyla mücadele etmek yolunu tutan Mehmet Ali Aybar'ın başına patlamıştır. Görünüşte Aybar'la birlikte Aybar'ı siyasal mücadeleyi kanun sınırları içinde meşru yoldan istiyor gibiydiler...»

Tercüman'da Ahmet Kabaklı ise şöyle demektedir: «Marksizm gülleryüzü ve insanlık değildir. Oysa Aybar gülleryüzü, insani sosyalizmden söz etmiştir. Marksizm bir sınıf iktidara getirmek için öbür egemen sınıfları ezileceğini, temizleneceğini açıkça söyler. Rusya, Çin ve başka yerlerdeki tatbikat bu olmuştur. O halde gülleryüz ve barış istemek Marx'a karşı hile ve ihanettir. Aybar bunu bile bile yapmıştır. Geçit köprüsünde sosyalizm ya Marx fanatizminden, Sovyet milliyetçiliğinden kopup demokratlaşacak, yabut kanlı ihtilal macerasına daha hızlı koşacaktır.»

Bugün Gazetesi'nde Refik Özdek Aybar'ın görüşlerini şöyle değerlendirmektedir: «Aybar'ın ifadesine göre bağımsız, Türkiye'ye özgü bir sosyalizmin savunucusu kendisidir. Muarızları, ihtilalci, bağımlı sosyalistlerdir. Hatta bunlar sahte sosyalistlerdir. Belkemiği olmadığı için her yöne eğilen, sosyalizm yaftası altında Türk emekçi kitlelerini aldatan yalancılardır. Bağimli Türkiye için çalışanlar

arasında da bir fikir ayrılığı var: Bir kısmı Moskovacı, bir kısmı Pekin'ci... Müsterek oldukları nokta Türkiye'yi bağımlı kılmak!..»

Yeni İstanbul'un dış politika yazarı Kayhan Sağlamer'in, Dubçek'in Türkiye'ye büyükelçi tayin edileceği haberi üzerine yazdığı yorum da Aybar'ı yarıyından ilgi çekicidir. Yorum şöyledir: «Dubçek'in beyaz ihtilali, bizim sosyalist partiyi, TIP'i bile Aybar'ı ve Aren'ciyi biçiminde ıkiye bölmüştür. Dubçek'in Ankara'ya gelmesi gülleryüzü, insanlık sosyalizmi denemesini destekleyen Aybar'ı, Aren'ciyi yanında güçlendirebilir.»

TIP'teki iç mücadelede bağtan beri Aybar'ı tutan Milliyet Gazetesi, son gelişmeleri de nansetlerde, haberlerde, yorumlarda daha çok Aybar'ın görüşlerini ve iddialarını ön plana çıkartarak vermiştir.

İsmail Cem, «Başarısızlığın tek sorumlusu Aybar mıdır?» başlıklı yazısında, fikir planındaki çatışmalara değinerek kullandığı terminolojiden dolayı Aybar'ı suçlamaya imkan olmadığını ileri sürmüştü ve şöyle demiştir: «Bu dönemde Aybar Gülleryüzü Sosyalizm, Türkiye'ye Özgü Sosyalizm gibi kavramları pek sık kullanmakta, sosyalizmin insanıcılığı üzerinde ısrarla durmaktadır. Aslında bunlar marksizmin yabancı o lan kavramları değildir. Sosyalizmin gülleryüzülüğü meselesi Dubçek ve taraftarlarının öne sürdükleri bir görüştür. Bütün dünyada sosyalistler tarafından tartışılmaktadır. Humanizm konusu ise bir sapma yöntemi değildir... Bir ilkeye özgü sosyalizmin olması ise, ancak kelime oyunları yapılarak 'sapma' şeklinde nitelenebilir. Garaudy sosyalizmin Fransız modeli'nden söz ederken herhalde düşüncelerine ihanet içinde değildi.» Cem, daha sonra partinin içine sürüklendiği çıkmazın çeşitli nedenlerini inceleyerek Aybar'ın istifasıyla TIP'in temel meselesinin, çözülmemeyeceğini, Aybar'ın ve bütün bir Sol'un yanlışlarına yol açan nedenlerin araştırılması gerektiğini ileri sürmüştür.

Milliyet Gazetesi'nde Aybar yönetiminin düşürülmesi gerek

tiğini evvelce açıkça savunan Kemal Bisalman son gelişmeler üzerine de en sağlam yorumu yapan tek yazar olmuştur. TIP içindeki çatışmaları aslında «parti tabanı» ile «genel merkez kadrosu» arasında bir çelişki olarak kabul ettikten sonra, TIP teşkilatı temsilcilerinin ANT'nin 102. sayısında yayınlanan «Çağrısından bölünmeler vermiş ve şöyle devam etmiştir: «Görüldüğü gibi, TIP tabanının istekleri bunlardır... İstekler aynı istek, bu istekleri yerine getirmiyen yöneticiler de, gerek Aybar'ı, gerek Aren'ci, gerek sendikacı olsun, bugünkü genel merkez kadrosunu teşkil eden yöneticiler olduğuna göre, TIP'teki çatışmanın ALL'nin yerine Vell'nin geçmesi gibi bir değişiklikte bitmesini zannetmek hayaldir. Aybar'ın ayrışması sadece 'biçim-sep' bir düzelmeye sayılır... O da yeniden seçilmeye...»

Bu adam, adam mı adam!

Sevimsi, aslında pek tabii bir seydir... Fakat İzmirli bir ressam hanımın Amerikalı astronotun sevimsi, işte olağanüstü bir hadise hafızı alırdı. Adam hiç şüphesiz uluslararası bir yüksek değer ifade ediyor. Haysiyetli, şahsiyet sahibi bir insan bu. Hanım da hiç şüphesiz, haysiyetli ve şahsiyet sahibi bir insan.

Sayın bayan Umran'ın tam gözünden vurulacak turuncu bulmuş olduğu meydana. Bu adam, adam mı adam... Resimlerine baktım:

Aydın suratlı, iyi yapı... Tavır da kibarca.

İlk karısına kısa zamanda dört çocuk hediye ettiğine göre erkekliğine de diyebiliriz.

Kahyor gâvurluğu... Tabii, bu güzel kızınıza gâvur edemeyiz.

NİZAMETTİN NAZİF
Y. İstanbul - 19.11.1969

Daktilo enayi; ya kullanan!

Senelerdir yazı - makinesi kullanırım. Fakat, daktilomun kaç tuşu olduğunu bilmem. Şu anda merak edip de saymıyorum bile. Ama herhalde insan hergün en azından üç saat harbettığı bir nesnenin kaç tuşu olduğunu bilmelidir.

Aslında makinelerin hepsi enayidir! Usak - ruhludurlar! Fakat daktilo - yazı makinesi, hepsinden daha enayi, daha usakruhludur... Ve çoğu zaman bu enayiliğinin bu usak - ruhluluğunun ödünü, onu kullananın almak için, fareyi kollayan kedi gibidir! Daktilo onu kullananla öylesine alay eder ki, kullananın ruhu bile bunu duymaz! Yirmi kışır senedir makinemin böyle bir oyununa gelmemek için bilemezsiniz ne gayret sarf ederim. Ama itiraf edeyim ki, bu meretin oyununa kaç defa gelmişimdir.

(Bâbâînde Sabah - 20.11.1969)
İSMAİL OĞUZ